

WÓJT GMINY WĄPIELSK

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WĄPIELSK

KIERUNKI

ZAŁĄCZNIK NR 2

do Uchwały nr

Rady Gminy w Wąpielsku

z dnia

Toruń 2008 – 2009 r.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wąpielsk dotyczy obszaru całej gminy. Zmiana ta, zwana dalej „Studium...”, stanowi zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wąpielsk” uchwalonego uchwałą Rady Gminy w Wąpielsku Nr XV/88/99 z dnia 16.12.1999 r.

Zespół projektowy

1. mgr inż. arch. Regina Tołłoczko-Kołodziej
członek Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-119/2002
2. mgr inż. arch. Adam Wincek
członek Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-020/2002
3. mgr inż. arch. Ewa Kamińska
członek Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izby Architektów nr 0004
4. mgr Sławomir Flanz
5. mgr Mariusz Leszczyński
6. inż. Jacek Kołodziej

Opracowanie techniczne

mgr Łukasz Pawski
mgr Beata Hennig
Joanna Paradowska
Mirosława Kubicka

SPIS TREŚCI

1. SYNTEZA I WNIOSKI Z UWARUNKOWAŃ ORAZ CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	5
1.1. UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE	5
1.2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE.....	6
1.3. CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	7
2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	8
2.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.....	9
2.2. USTALENIA W ZAKRESIE KIERUNKÓW ZMIAN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	10
2.2.1. Strefa turystyczno-ekologiczna („A”).....	10
2.2.2. Strefa rolniczo-osadnicza („B”)	11
3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	12
3.1. KIERUNKI ZMIANY TERENÓW ZAINWESTOWANYCH I PRZEWIDZIANYCH DO ZAINWESTOWANIA	12
3.1.1. Strefa funkcjonalno-przestrzenna A turystyczno-ekologiczna.....	12
3.1.2. Strefa funkcjonalno-przestrzenna B - rolniczo-osadnicza.....	13
3.2. WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	14
3.3. TERENY OBJĘTE OGRANICZENIEM I ZAKAZEM ZABUDOWY NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	15
4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	16
4.1. KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU PRZYRODNICZEGO GMINY WĄPIELSK.....	16
4.2. OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE PODLEGAJĄCE OCHRONIE, W TYM PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	17
4.3. ZASADY OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI	19
4.4. ZASADY OCHRONY POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	20
4.5. ZASADY OCHRONY ZASOBÓW WODNYCH, W TYM ICH JAKOŚCI.....	20
4.6. ZASADY OCHRONY AKUSTYCZNEJ	21
4.7. ZASADY KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I OCHRONY UZDROWISK.....	21
5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	21
5.1. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW - POLITYKA PONADLOKALNA.....	21
5.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW - POLITYKA LOKALNA	23
5.3. WYTYCZNE ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ZABYTEKÓW	24
6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	24
6.1. ROZWÓJ KOMUNIKACJI	24
6.2. MAŁA RETENCJA I MELIORACJE NA TERENIE GMINY	25
6.3. ZAOPATRZENIE W WODĘ	25
6.4. GOSPODARKA ŚCIEKAMI	25
6.5. GOSPODARKA ODPADAMI	26
6.6. ELEKTROENERGETYKA	26
6.7. GAZOWNICTWO.....	27
6.8. TELEKOMUNIKACJA.....	27
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	28
8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	29
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	29
10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	30
11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	31
12. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	33

13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	33
14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE.....	34
15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	34
16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	35
17. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM.....	35
17.1. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH W STUDIUM KIERUNKOWYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH	35
17.2. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	37
17.2.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów.....	37
17.2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	38
17.2.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	39
17.2.4. Obszar oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	41
17.2.5. Kierunki rozwoju systemu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej.....	42
17.2.6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	43
17.2.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	44
17.2.8. Obszary, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	44
17.2.9. Obszary, na których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	45
17.2.10. Kierunki i zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	45
17.2.11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.....	46
17.2.12. Obiekty lub obszary dla których wyznacza się w złożu kopalin filar ochronny	47
17.2.13. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne	47
17.2.14. Obiekty wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji	47
17.2.15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	47

Wykaz opracowań graficznych:

1. Mapa w skali 1:25 000:

- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wąpielsk
rysunek studium - kierunki zagospodarowania - załącznik 2a

1. SYNTEZA I WNIOSKI Z UWARUNKOWAŃ ORAZ CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Rozwój i zagospodarowanie przestrzenne zależne są od uwarunkowań ponadlokalnych jak i wewnętrznych. Na podstawie analizy materiałów zamieszczonych w tomie „Uwarunkowania” przeprowadzono syntezę uwarunkowań.

1.1. Uwarunkowania ponadlokalne

Głównymi ponadlokalnym uwarunkowaniem przyszłego rozwoju gminy Wąpielsk jest położenie jej w północnej części w obrębie doliny Drwęcy, która jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym i obszarem chronionego krajobrazu. Sama Drwęca stanowi rezerwat przyrody, a z niewielkim otoczeniem specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Drwęcy”.

Uwarunkowania wynikające z opracowań planistycznych wyższego rzędu:

- intensyfikacja gospodarki rolnej z uzupełnieniem rozwoju wielokierunkowego obejmującego m.in. strefę usługowo-gospodarczą oraz turystykę i wypoczynek,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz poprawa jakości wód powierzchniowych,
- wykorzystanie nieczynnej linii kolei wąskotorowej relacji Ostrowite-Brodnica dla wprowadzenia zieleni szpalerowej i trasy pieszo-rowerowej,
- rozbudowa i przebudowa dróg powiatowych, łączących obszar gminy z drogami wojewódzkimi i krajowymi do parametrów wymaganych dla dróg klasy zbiorczej,
- większe wykorzystanie dla wypoczynku i turystyki rzeki Drwęcy jako ważnego szlaku kajakowego,
- rozwój agroturystyki na bazie istniejących siedlisk rolniczych,
- zwiększenie roli siedziby gminy w Wąpielsku poprzez prawidłowe zapewnienie obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych i edukacji, zdrowia i kultury,
- zakładany spadek liczby mieszkańców gminy o 20% w ciągu 3 dekad,
- zwiększanie lesistości obszaru gminy zgodnie z „Programem zwiększenia lesistości i zadrzewień”,
- zwiększanie zasobów zieleni na obszarach wykorzystywanych rolniczo w szczególności w sąsiedztwie cieków i w zlewniach jezior,
- wspieranie działań konserwatorskich dla zachowania obiektów sakralnych oraz zespołów pałacowo-parkowych, dworsko-parkowych i ruin zamku,
- dobre warunki do lokalizacji przetwórstwa rolno-spożywczego,
- ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze,
- poprawa wadliwie funkcjonujących systemów melioracyjnych,
- dogodne warunki dla realizacji obiektów małej retencji wód,

- wspieranie działań w zakresie reelektryfikacji,
- występowanie terenów powierzchniowej eksploatacji kruszyw.

1.2. Uwarunkowania wewnętrzne

Uwarunkowania wynikające ze stanu zagospodarowania oraz własności gruntów:

- głównie rolnicze zagospodarowanie gminy z silnie wykształconym zespołem Wąpielsk-Radziki Duże oraz ośrodkami wspomagającymi w Długim i Ruszkowie,
- dobra obsługa z zakresu usług publicznych (oświaty, zdrowia, kultu religijnego i kultury) zlokalizowana dość równomiernie na terenie gminy,
- rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej w dolinie Drwęcy oraz nad jeziorami: Długim i Kiełpińskim,
- aktywność usługowo-gospodarcza ukierunkowana na obsługę rolnictwa, z wykorzystaniem folwarków do prowadzenia działalności związanej z rolnictwem (produkcja, przetwórstwo, przechowywanie itp.),
- tendencja do rozpraszania zabudowy zagrodowej.

Uwarunkowania przyrodnicze:

- położenie gminy w dolinie Drwęcy (część północna) oraz na wysoczyźnie morenowej - atrakcyjnie ukształtowanie terenu,
- bardzo niska lesistość wysoczyznowej części gminy,
- wysoki udział gruntów rolnych klas III i IV,
- występowanie gleb organicznych w zasięgu zagłębień bezodpływowych i cieków wodnych,
- słabe powiązania przyrodnicze, brak zadrzewień śródpolnych oraz zieleni drzewiastej i krzaczastej wspomagającej lokalne korytarze ekologiczne i zapobiegających erozji wietrznej części wysoczyznowej gminy,
- brak obszarów stanowiących bariery rozwojowe (obszary zalesione i zagrożenia ruchami masowymi w wysoczyznowej części gminy),
- duży udział obszarów prawnie chronionych.

Uwarunkowania kulturowe:

- występowanie zespołów pałacowo-parkowych, dworsko-parkowych oraz folwarków, które mogą być wykorzystane dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej oraz aktywności gospodarczej związanej z rolnictwem,
- występowanie obiektów o wartościach kulturowych: sakralnych, cmentarzy oraz ruin zamku i grodziska,
- występowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków (10),
- brak opracowanej gminnej ewidencji zabytków.

Uwarunkowania społeczno-gospodarcze:

- występują tendencje niewielkiego deficytu ludności gminy,

- w strukturze podmiotów gospodarczych przeważają jednostki handlowo-usługowe dla ludności oraz dla zaopatrzenia i zbytu produkcji rolnej,
- brak wyznaczonych rezerw terenowych mających wpływ na ujemną migrację i małe zainwestowanie potencjalnych inwestorów,
- wysoki wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie przy wysokim udziale gospodarstw indywidualnych o strukturze rozdrobnionej.

Uwarunkowania komunikacyjne:

- system transportowy gminy dobrze zaspokaja podstawowe potrzeby komunikacyjne mieszkańców i gospodarki,
- przystosowanie dróg różnych kategorii do prowadzenia komunikacji autobusowej,
- brak komunikacji kolejowej,
- zły stan techniczny dróg powiatowych,
- potrzeba budowy ścieżek i wyznaczenia szlaków rowerowych wzdłuż rzeki Drwęcy oraz wokół jezior: Długie i Kiełpiny.

Uwarunkowania wynikające ze stanu uzbrojenia terenu:

- zwodociągowanie gminy w stopniu wystarczającym do obsługi obecnego i przyszłego zainwestowania,
- niedorozwój sieci kanalizacyjnej,
- brak gazyfikacji i aktualnie brak możliwości podłączenia do znacznie oddalonych sieci przesyłowych,
- zaopatrzenie w ciepło z urządzeń indywidualnych,
- dobrze funkcjonujące: gospodarka odpadami oraz zaopatrzenie w energię ciepłą.

1.3. Cele polityki przestrzennej

Biorąc za podstawę powyższe uwarunkowania oraz cele strategiczne ujęte w „Strategii Rozwoju gminy Wąpielsk” (z 1999 r. zmienionej w 2005 r.) przyjęto poniższe założenia i cele polityki przestrzennej.

Ustala się, że głównymi celami polityki przestrzennej są:

- ugruntowanie znaczenia gminy jako ośrodka lokalnego z dobrze rozwiniętym rolnictwem, małą i średnią przedsiębiorczością oraz wysokim poziomem życia mieszkańców,
- zapewnienie zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego uwzględniającego:
 - potrzeby rozwojowe,
 - wymogi ochrony przyrody, środowiska, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego;
- zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu komunikacyjnego oraz infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące cele zagospodarowania przestrzennego gminy:

- stworzenie warunków do inwestowania na terenach korzystnych z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i kulturowego, z uwzględnieniem zasad ich ochrony,
- utworzenie publicznych (ogólnodostępnych) terenów rekreacyjnych nad jeziorami: Długie i Kiełpiny,
- stworzenie warunków dla rozwoju turystyki związanej z obsługą szlaku kajakowego Drwęcy,
- stworzenie podstaw rozwoju budownictwa mieszkaniowego,
- uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne zabudowy, poprawa wizerunku wsi, szczególnie zespołu Wapielsk - Radziki Duże,
- zapewnienie rezerw terenowych dla rozwoju przedsiębiorczości głównie w rejonie wsi: Wapielsk i Radziki Duże oraz zachowanie lokalizacji i rozwój drobnych form aktywności gospodarczej w ramach wielofunkcyjnych struktur wiejskich,
- dopuszczenie dalszej eksploatacji powierzchniowej kruszyw pod warunkiem wypełnienia warunków udzielonych koncesji w zakresie sposobu eksploatacji i szybkiej rekultywacji terenów wyeksploatowanych,
- wykształcenie przestrzenne systemu przyrodniczego gminy spójnego z systemem przyrodniczym województwa kujawsko-pomorskiego,
- zachowanie w istniejącym zasięgu przestrzennym korytarza ekologicznego doliny Drwęcy,
- ochrona krajobrazu kulturowego poprzez:
 - respektowanie historycznych układów ruralistycznych,
 - projektowanie nowych obiektów w nawiązaniu do tradycyjnego charakteru zabudowy lub w innych formach harmonizujących z krajobrazem kulturowym;
- modernizacja układu komunikacyjnego (dróg powiatowych) z uwzględnieniem ograniczenia uciążliwości wywołanych wzrastającym ruchem,
- poprawa funkcjonowania i rozwój systemów infrastruktury technicznej - zwłaszcza kanalizacji.

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wapielsk jest kontynuacją polityki przyjętej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w 1999 roku. Pozostaje ona w zgodzie z przyjętymi kierunkami zmian, jednocześnie aktualizując je i dostosowując do obecnych potrzeb i przepisów prawa.

Zgodnie z § 7 pkt 2 i 5 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. Nr 118 poz. 1233 z dnia 26 maja 2004 r.), granice obszarów o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, oznaczono z dostosowaniem do skali mapy tj. 1:25 000, na której sporządzono studium. W celu zachowania przejrzystości i

czytelności rysunku studium, z uwagi na wielofunkcyjność terenów zabudowy w przestrzeniach zurbanizowanych, zrezygnowano z wprowadzenia symboli literowych i numerów.

2.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Głównymi elementami kształtującymi strukturę przestrzenną i krajobraz gminy są:

- dolina rzeki Drwęcy z układem hydrograficznym, terenami zieleni trwałych użytków zielonych oraz dużym kompleksem leśnym położonym w północnej części gminy,
- tereny użytkowane rolniczo z układem jezior rynnowych oraz niewielkimi skupieniami leśnymi,
- rozproszony układ osadniczy wsi z silnie wykształconymi ośrodkami jak Radziki Duże, Wąpielsk I, Długie i Ruszkowo,
- istniejący i projektowany układ dróg powiatowych.

Ze względu na występowanie podobieństwa cech i intensywności zabudowy oraz zagospodarowania terenów, obszar gminy podzielono na dwie podstawowe strefy funkcjonalne:

- „A” - turystyczno-ekologiczną,
- „B” - rolniczo-osadniczą.

Strefa „A” obejmuje północną część gminy zajmującą około 40% powierzchni gminy, gdzie mieszka niecałe 30% ogółu mieszkańców. Cała strefa „A” położona jest w obszarze chronionego krajobrazu „Obszar Doliny Drwęcy” wyznaczony rozporządzeniem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 12 z dnia 9 czerwca 2005 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kujawsko-pomorskim. Strefa ta obejmuje kompleksy przyrodniczo-krajobrazowe i ekosystemy takie jak: lasy, użytki ekologiczne, rezerваты przyrody, obszar Natura 2000, ciągi ekologiczne i szlaki turystyczne. Strefa swym zasięgiem obejmuje sołectwa: Tomkowo i Lamkowizna oraz części sołectw Radziki Duże (wieś Kupno), Radziki Małe i Kierz Półwieski.

Strefa „B” obejmuje swoim zasięgiem około 60% powierzchni gminy zamieszkałej przez ponad 70% ogółu mieszkańców gminy. Dominującą funkcją strefy jest rolnictwo oparte na glebach o wysokiej przydatności dla prowadzenia wysoko towarowej gospodarki rolnej. Małe zróżnicowanie terenu (wysoczyzna morenowa z nielicznymi rynnami jezior) i minimalna lesistość decydują o monotonii krajobrazu, która stwarza dogodne warunki do intensyfikacji produkcji rolniczej. Strefa obejmuje swym zasięgiem sołectwa: Wąpielsk I, Wąpielsk II, Długie I, Długie II, Ruszkowo, Kiełpiny, Półwiesk Duży, Półwiesk Mały, Kierz Radzikowski, Łapinózek i Bielawki oraz częściowo Radziki Duże, Radziki Małe i Kierz Półwieski.

Podział obszaru gminy na dwie zasadnicze strefy funkcjonalne stanowi ramy dla określenia zasad zagospodarowania oraz sposobów realizacji polityki przestrzennej, a także rozwoju przestrzennego gminy Wąpielsk.

Wyżej opisany układ strefowy odzwierciedla zakres przekształceń związany z planowanym rozwojem gminy. Zróżnicowanie w prowadzeniu polityki przestrzennej w poszczególnych strefach związane jest przede wszystkim z:

- funkcjami, jakie mogą być rozwijane na obszarach poszczególnych stref,
- intensywnością zabudowy w poszczególnych strefach,
- zakresem kształtowania układu przyrodniczo-ekologicznego gminy.

Uzupełnieniem i doprecyzowaniem powyżej przedstawionej struktury przestrzennej jest wskazanie przeznaczenia terenów w poszczególnych strefach funkcjonalnych, w tym standardów i wskaźników ich zagospodarowania. Zasięgi wydzieleń terenów w jednorodnej strefie funkcjonalnej (np. rolniczo-osadniczej) należy traktować orientacyjnie jako wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zasięgi wydzieleń terenów mogą być korygowane w trybie opracowywania planów miejscowych i nie wymagają dokonywania kolejnej zmiany „Studium...”.

2.2. Ustalenia w zakresie kierunków zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej

2.2.1. Strefa turystyczno-ekologiczna („A”)

Strefa funkcjonalna „A” stanowić będzie obszar wielofunkcyjnej zabudowy związanej z turystyką i wypoczynkiem kosztem przekształceń zabudowy mieszkaniowej na terenach cennych przyrodniczo o znaczeniu ponadlokalnych ciągów przyrodniczych. Dopuszcza się powierzchnią eksploatację kruszyw zgodnie z koncesjami określającymi dopuszczalne wielkości eksploatacji oraz sposoby rekultywacji.

Główne kierunki zmian i przekształceń:

- rozwój zabudowy rekreacyjnej i turystycznej, a także mieszkaniowej na terenach wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- dopuszczenie zmiany zabudowy funkcji mieszkaniowej na funkcje rekreacji indywidualnej,
- rozwój zabudowy należy poprzedzić uzbrojeniem terenów w infrastrukturę techniczną,
- uzupełnienie zabudowy na niezainwestowanych działkach położonych w istniejących obszarach zabudowy wiejskiej w sposób zharmonizowany z istniejącą zabudową,
- stopniowa wymiana i przekształcenia zabudowy zagrodowej dla stworzenia bazy wypoczynku agroturystycznego,
- preferowanie wprowadzenia ekologicznych metod gospodarki rolnej,
- prowadzenie gospodarki rolnej z zachowaniem uwarunkowań przyrodniczych z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z położenia w granicach obszaru chronionego krajobrazu,
- rewaloryzacja układów przestrzennych wsi o wartościach zabytkowych i kulturowych, stosownie do wymogów wynikających z ochrony dziedzictwa kulturowego,
- ochrona i modernizacja istniejącego zespołu dworsko-parkowego,
- tworzenie nowych terenów ogólnodostępnych: wypoczynku, sportu oraz zieleni urządzonej,

- bezwzględne zachowanie terenów leśnych z możliwością dolesień,
- ochrona przed osuszaniem terenów podmokłych i bagiennych,
- prowadzenie przeciwdziałań procesom erozyjnym w strefie krawędziowej doliny Drwęcy,
- ochrona funkcji obszarów tworzących system przyrodniczo - ekologiczny,
- ochrona istniejącej i wprowadzenie nowej zieleni przydrożnej,
- wykluczenie lokalizacji obiektów elektrowni wiatrowych.

2.2.2. Strefa rolniczo-osadnicza („B”)

Strefa funkcjonalna „B” stanowi obszar intensywnie wykorzystywany rolniczo na glebach o wysokiej przydatności dla prowadzenia wysokotowarowej gospodarki rolnej. Wokół wykształconych ośrodków występują obszary zabudowy mieszkaniowej wielofunkcyjnej z priorytetem działań modernizacyjnych i restrukturyzacyjnych ukierunkowanych na wprowadzenie zmian jakościowych podnoszących atrakcyjność zamieszkania i inwestowania, przy jednoczesnym sukcesywnym inwestowaniu na wolnych od zabudowy terenach rozwojowych wskazanych w „Studium...”.

Główne kierunki zmian i przekształceń:

- adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z dopuszczeniem jej wymiany, uzupełnienia, rozbudowy i przebudowy,
- uzupełnienie zabudowy na niezainwestowanych działkach położonych w istniejących obszarach zabudowy wiejskiej w sposób zharmonizowany z istniejącą zabudową,
- dopuszczenie uzupełnień innymi funkcjami (usługowymi i drobnej wytwórczości) nie kolidującymi z istniejącym zagospodarowaniem,
- rehabilitacja lub przekształcenie terenów byłych folwarków na funkcje usługowe lub produkcyjne z preferencją dla sektora rolniczego,
- uzupełnienie zabudowy istniejących wsi i wykształcenie wielofunkcyjnego ośrodka usługowo-gospodarczego (Wąpielsk-Radziki Duże),
- intensyfikacja zabudowy pozwalająca na pełne wykorzystanie istniejącej i projektowanej infrastruktury,
- ograniczenie rozproszenia zabudowy zagrodowej lokalizowanej na terenach rolnych, z zaleceniem jej koncentracji wzdłuż dróg publicznych uzbrojonych w wodociągi oraz istniejącą i projektowaną kanalizację,
- rozwój zabudowy na nowych terenach wskazanych w „Studium...”, należy poprzedzić uzbrojeniem w infrastrukturę techniczną,
- rewaloryzacja układów przestrzennych wsi o wartościach zabytkowych i kulturowych stosownie do wymogów wynikających z ochrony dziedzictwa kulturowego,
- ochrona i modernizacja istniejących zespołów pałacowo-parkowych i folwarków z możliwością wykorzystania na cele mieszkaniowe i usługowe,

- prowadzenie gospodarki rolnej z zachowaniem uwarunkowań przyrodniczych, w tym ograniczeń wynikających z ochrony istniejących ciągów ekologicznych o znaczeniu lokalnym, użytków ekologicznych i terenów wododziałowych,
- ochronę przed osuszaniem terenów podmokłych i bagiennych,
- podjęcie przeciwdziałań procesom erozji wietrznej (zadrzewienia kępowe, szpalerowe, remizy śródpolne),
- zalesianie użytków rolnych nie wykorzystywanych na cele rolnicze,
- promowanie ekologicznych metod gospodarki rolnej,
- kształtowanie lokalnych ciągów ekologicznych,
- tworzenie nowych terenów ogólnodostępnych: sportu i wypoczynku oraz zieleni urządzonej,
- ochrona istniejącej i wprowadzenie nowej zieleni przydrożnej i śródpolnej,
- budowa i rozbudowa obiektów małej retencji,
- ograniczenie lokalizacji obiektów elektrowni wiatrowych.

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

3.1. Kierunki zmiany terenów zainwestowanych i przewidzianych do zainwestowania

3.1.1. Strefa funkcjonalno-przestrzenna A turystyczno-ekologiczna

Dla terenów rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej ustala się:

- priorytet dla przekształceń istniejącej zabudowy zagrodowej na funkcje rekreacji indywidualnej,
- lokalizację nowej zabudowy rekreacji indywidualnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Dla terenów rozwoju usług turystyki ustala się:

- priorytet dla lokalizacji zabudowy usług turystyki związanej z obsługą szlaku wodnego rzeki Drwęcy (przystań kajakowa, stanica wodna, pomosty, itp.) w rejonie Tomkowa.

Dla terenów powierzchniowej eksploatacji kruszyw (oznaczonych na rys. Studium - kierunki zagospodarowania załącznik 2a w dziale dot. kierunków ochrony środowiska przyrodniczego) ustala się:

- priorytet dla dalszej eksploatacji kruszyw zgodnie z ważną koncesją określającą dopuszczalną wielkość oraz szczegółowy sposób rekultywacji.

Dla terenów rozproszonej zabudowy zagrodowej ustala się:

- wymianę i przebudowę istniejących obiektów służących gospodarce rolnej, w tym zabudowy mieszkaniowej,
- możliwość przekształceń istniejącej zabudowy zagrodowej na funkcje związane z agroturystyką lub rekreacją indywidualną,
- ograniczenie lokalizowania nowej zabudowy zagrodowej.

3.1.2. Strefa funkcjonalno-przestrzenna B - rolniczo-osadnicza

Dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w tym usług publicznych, z dopuszczeniem przekształceń, uzupełnień i rehabilitacji - ustala się:

- priorytet dla lokalizacji:
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z dopuszczeniem zabudowy wielorodzinnej, usług publicznych w zakresie oświaty, zdrowia, kultury, administracji, kultu religijnego, sportu (nowe boisko sportowe) i rekreacji itp. wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
 - usług i wytwórczości nie wymagającej sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko - (handel, gastronomia, usługi turystyki, sportu, transportu, itp.);
- dopuszcza się lokalizację:
 - nowych obiektów handlowych, w tym prowadzących działalność hurtową oraz o powierzchni sprzedaży do 2000 m²,
 - innych funkcji usługowych nie kolidujących z funkcjami wiodącymi, z wyłączeniem działalności wymagającej lub mogącej wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko,
 - nowej zabudowy zagrodowej;
- adaptuje się istniejącą zabudowę z dopuszczeniem jej wymiany, uzupełnień, przebudowy.

Dla terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej ustala się:

- priorytet dla lokalizacji:
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z dopuszczeniem zabudowy wielorodzinnej, usług publicznych, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
 - usług i wytwórczości nie wymagającej sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko;
 - dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy zagrodowej,
 - adaptuje się istniejącą zabudowę z dopuszczeniem jej wymiany, uzupełnień i przebudowy.
- Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej stanowią pasma rozwojowe wzdłuż dróg powiatowych i terenów objętych kanalizacją sanitarną od wsi Wąpielsk na północ do wsi Radziki Duże, na południe do wsi Ruszkowo i częściowo w kierunku wsi Długie.

Dla terenów aktywizacji gospodarczej, z dopuszczeniem uzupełnień funkcjami wzajemnie nie kolidującymi ustala się:

- priorytet dla lokalizacji zabudowy produkcyjno-usługowej, magazynowo-składowej, handlowej, w tym handlu hurtowego oraz o powierzchni sprzedaży do 2000 m², a także działalności wymagającej lub mogącej wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- dopuszcza się funkcję mieszkaniową związaną z działalnością gospodarczą, pod warunkiem jej ochrony przed uciążliwością wynikającą z tej działalności,
- adaptuje się istniejącą zabudowę, z dopuszczeniem jej wymiany, uzupełnień i przebudowy.

Dla terenów rozwoju aktywizacji gospodarczej ustala się:

- priorytet dla lokalizacji zabudowy produkcyjno-usługowej, magazynowo-składowej, handlowej, w tym handlu hurtowego o powierzchni sprzedaży do 2000 m², a także działalności wymagającej lub mogącej wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- dopuszcza się lokalizację funkcji mieszkaniowej, związanej z działalnością gospodarczą, pod warunkiem jej ochrony przed ewentualną uciążliwością wynikającą z tej działalności.

Tereny rozwoju aktywizacji gospodarczej przewiduje się we wsi Radziki Duże w kierunku wsi Łapinówek, w nawiązaniu do istniejących terenów bazowo-składowych, oraz we wsi gminnej Wapielsk w kierunku oczyszczalni ścieków.

Dla terenów rozproszonej zabudowy zagrodowej ustala się:

- wymianę i przebudowę istniejących obiektów służących gospodarce rolnej, w tym zabudowy mieszkaniowej,
- realizację nowej zabudowy zagrodowej związanej z gospodarką rolną,
- dopuszcza się możliwość przekształceń istniejącej zabudowy zagrodowej na funkcje związane z agroturystyką lub rekreacją indywidualną.

Dla terenów rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej ustala się:

- lokalizację nowej zabudowy rekreacji indywidualnej wraz z urządzeniem publicznych terenów rekreacyjnych i niezbędną infrastrukturą techniczną, głównie wzdłuż zachodnich brzegów jeziora Długiego i północnych brzegów jeziora Kiełpińskiego w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- dopuszcza się przekształcenie istniejącej zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej na funkcje rekreacji indywidualnej.

3.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

„Studium...” określa następujące, wskaźniki dotyczące zabudowy nowowydzielanych działek na terenach o funkcji zabudowy mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej oraz aktywizacji gospodarczej:

- minimalna wielkość działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy jednorodzinnej - 1000 m²,
- minimalna wielkość działki budowlanej w zabudowie rekreacji indywidualnej - 2000 m²,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki w zabudowie jednorodzinnej - 25%,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki w zabudowie rekreacji indywidualnej - 20%,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki w zabudowie związanej z działalnością gospodarczą - 70%,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej powinien wynosić:

- dla zabudowy jednorodzinnej - 40%,
- dla zabudowy letniskowej - 60%,
- dla zabudowy związanej z działalnością gospodarczą - 20%;
- przyjmuje się wysokość zabudowy do 3 kondygnacji naziemnych, z których ostatnią stanowić powinno poddasze użytkowe dla zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej, oraz do 2 kondygnacji dla zabudowy rekreacji indywidualnej,
- przyjmuje się wysokość zabudowy do 3 kondygnacji naziemnych w zabudowie wielorodzinnej,
- przyjmuje się wysokość budynku w zabudowie związanej z działalnością gospodarczą do 2 kondygnacji i do 10 m, chyba że wymagania technologiczne uzasadniają inną wysokość,
- przyjmuje się dachy dwu- i wielospadowe o nachyleniu połaci dachowych do 45° oraz możliwość realizacji dachów płaskich,
- wprowadza się obowiązek zapewnienia przynajmniej 1 miejsca parkingowego dla każdej działki w zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i letniskowej oraz zapewnienie obsługi komunikacyjnej i miejsc parkingowych w granicach działki w zabudowie aktywizacji gospodarczej.

Powyższe wskaźniki powinny stanowić wytyczne przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Wąpielsk.

3.3. Tereny objęte ograniczeniem i zakazem zabudowy na podstawie przepisów odrębnych

„Studium...” wskazuje tereny objęte zakazem i ograniczeniem zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:

- linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia. Przepisy energetyczne określają strefy ochronne i ograniczenia zabudowy w pasach linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, które należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla linii elektroenergetycznych wysokich napięć ustala się 20 metrów z każdej strony dla linii 110 kV, oraz dla linii elektroenergetycznych średnich napięć po 6,5 m od linii 15 kV,
- bezpośrednia i pośrednia strefa ujęcia wody, zgodnie z przepisami ustawy - Prawo wodne,
- w obszarach chronionego krajobrazu ograniczenia prawne w zabudowie wynikają z przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Rozporządzenia nr 12 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu i nr 10/2007 (z późniejszymi zmianami),
- obszary użytków ekologicznych, których ochrona wynika z przepisów ustawy o ochronie przyrody (przytoczona wyżej),
- grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III i grunty leśne,

- rezerваты przyrody: „Rzeka Drwęca” obejmujący środowisko wodne i ryby w nim bytujące oraz „Tomkowo” obejmujący stanowisko modrzewia polskiego, chronione są na mocy ustawy o ochronie przyrody,
- pomniki przyrody chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- projektowany specjalny obszar siedlisk Natura 2000 „Dolina Drwęcy” chroniony na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą - Prawo wodne,
- tereny w pasie 50 m wokół cmentarzy (w terenie tym obowiązuje zarówno zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i związanej z obrotem artykułami żywnościowymi).

W związku z tym proponuje się ograniczyć zabudowę na w/w obszarach.

Zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony gruntów rolnych i leśnych zabudowa powyższych gruntów wymaga uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne w trybie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W/w ograniczenia i zakazy są wiążące w sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

4.1. Kształtowanie systemu przyrodniczego gminy Wąpielsk

Kształtowanie ekologicznej struktury przestrzennej obszaru gminy, zdeterminowanej z jednej strony przez cele rozwoju gminy, a z drugiej przez uwarunkowania (możliwości, predyspozycje i ograniczenia) wynikające z oceny stanu istniejącego, wymaga ustalenia priorytetów dla wymogów kształtowania i ochrony środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym z uwagi na niejednorodną skalę zagrożeń dla stanu środowiska, jak również z uwagi na różne funkcje i zróżnicowane predyspozycje do rozwoju poszczególnych obszarów funkcjonalno - przestrzennych na terenie gminy.

Na system przyrodniczy gminy Wąpielsk składają się:

- korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym obejmujący dolinę rzeki Drwęcy,
- ciągi ekologiczne o znaczeniu lokalnym obejmujące rynny polodowcowe oraz doliny wód roztopowych na wysoczyźnie morenowej.

Dolina rzeki Drwęcy stanowi ważny w skali kraju korytarz ekologiczny. Łączy obszary węzłowe Pojezierza Iławskiego z Pradolina Toruńsko-Eberswaldzką. Na terenie gminy Wąpielsk jest terenem chronionym jako ichtiofaunistyczny rezerwat przyrody, leśny rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu i projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000. Część gminy Wąpielsk położona w obrębie doliny Drwęcy to najcenniejszy przyrodniczo fragment Pojezierza Dobrzyńskiego. Jest to teren o wysokich walorach krajobrazowych i klimatycznych. Z tego względu teren ten powinien być zachowany jako obszar o niskiej intensywności zabudowy o

ekstensywnych formach zagospodarowania. Dopuszcza się tu lokalizację indywidualnych form rekreacji oraz ogólnodostępnych usług turystycznych. Możliwa jest również lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na dużych działkach oraz nieuciążliwych usług.

Szczególnej uwagi w zakresie zagospodarowania wymagają także lokalne ciągi ekologiczne, które są uzupełnieniem systemu ponadlokalnego tj. stanowią łączniki między korytarzami ekologicznymi pozwalające na prawidłowe funkcjonowanie systemów przyrodniczych. w szczególności należy wymienić obniżenia rynien jezior: Długie i Kiepińskie oraz obniżenie rynnowe od Półwieska Dużego przez Wąpielsk do Warpalic. Na tych terenach należy unikać lokalizacji obiektów kubaturowych, w szczególności z rozbudowaną infrastrukturą techniczną, maksymalnie ograniczyć przekształcenia powierzchni ziemi, odstąpić od zagospodarowywania nieużytków, pomnażać zasoby zieleni, unikać zmian użytkowania gruntów leśnych na nieleśne, łąkowych na orne, prowadzić działania renaturalizacji akwenów przez retencjonowanie wody oraz zachować przepływy we wszystkich ciekach i rowach.

4.2. Obszary i obiekty przyrodnicze podlegające ochronie, w tym projektowane formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Wąpielsk prawnie chronione są i pozostaną chronione liczne obszary i obiekty. Północna część obszaru gminy położona jest w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy. Obszar ten obejmuje dolinę rzeki Drwęcy wraz z otoczeniem. Celem ochrony obszaru jest zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona doliny rzeki Drwęcy wraz w pasem roślinności okalającej, propagowanie nasadzeń gatunków rodzimych drzew i krzewów liściastych, racjonalna gospodarka leśna, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk w obrębie Doliny Drwęcy.

Obowiązujące dla tego obszaru Rozporządzenie Nr 12 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 czerwca 2005 r. (z późniejszymi zmianami) bardzo rygorystycznie chroni walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe tego obszaru. W szczególności wprowadzono zasadę lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, którą może zmienić wyłącznie ustalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i zasada tzw. „dobrego sąsiedztwa” w stosunku do zespołu zabudowy istniejącej. Ponadto wprowadzony zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał powoduje, że formalnie jest ograniczona kontynuacja eksploatacji piasków i żwirów z bogatych złóż położonych w Radzikach Dużych i Łapinózk. Należy także zwrócić uwagę, że zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko skutkuje niemożliwością realizacji inwestycji związanych m.in. z gospodarką rolną w całej północnej części gminy. Zgodnie z wnioskiem Wójta gminy Wąpielsk skierowanym do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, na załączniku graficznym pokazano uszczegółowiony przebieg granicy obszaru chronionego krajobrazu, na odcinku na wschód od zwartej zabudowy wsi Radziki Duże.

Na obszarze gminy Wąpielsk znajdują się dwa rezerваты przyrody: „Tomkowo” oraz „Rzeka Drwęca”. Rezerwat „Tomkowo” chroni fragment lasu grądowego z domieszką modrzewia polskiego na wyspowym stanowisku. Rezerwat o łącznej powierzchni 15,85 ha przestrzennie składa się z dwóch części. Stan zdrowotny zdecydowanej większości spośród 66 zinwentaryzowanych egzemplarzy modrzewia polskiego należy uznać za zadowalający, za wyjątkiem kilku egzemplarzy osłabionych i obumierających. Północną i północno-zachodnią granicę gminy stanowi rzeka Drwęca uznana w 1961 r., za rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”. Rezerwat obejmuje rzekę Drwęcę, jak również niektóre jej dopływy np. Rypienicę wraz z przybrzeżnym pasem o szerokości 5 m. Celem uznania rezerwatu jest ochrona środowiska wodnego i ryb w nim bytujących, w szczególności pstrąga, łososia, troci i certy. Na terenie gminy Wąpielsk powierzchnia rezerwatu wynosi 32,65 ha.

Na terenie gminy Wąpielsk ochronie podlegają następujące pomniki przyrody:

- skupienie 4 dębów o obwodach 300-385 cm i wysokościach 27-28 m, znajdujące się w oddziale leśnym 206 d leśnictwa Kłusno,
- skupienie 8 dębów o obwodach 310-460 cm i wysokościach 24-28 m, znajdujące się w oddziale leśnym 205 f leśnictwa Kłusno,
- grupa 26 drzew, w tym 15 dębów szypułkowych, 7 buków pospolitych, 1 buk czerwonoлистny i 3 lipy drobnolistne znajdujące się w parku we wsi Długie,
- 2 dęby szypułkowe rosnące na działce nr 3205/2 we wsi Długie I,
- lipa drobnolistna rosnąca na działce nr 2129/5 we wsi Długie I,
- grab pospolity rosnący na działce nr 3205/2 we wsi Długie I,
- dąb szypułkowy rosnący na działce nr 3329 we wsi Długie II.

Ochrona pomników przyrody (drzew) polega na stosowaniu zakazów:

- wycinania, niszczenia lub uszkodzania drzew,
- zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści,
- zanieczyszczania terenu i wzniecania ognia w pobliżu drzew,
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków,
- wchodzenia na drzewa,
- wznoszenia budowli w pobliżu drzew.

Na obszarze gminy Wąpielsk znajdują się następujące użytki ekologiczne:

Leśnictwo / oddział leśny	Działka ewidencyjna	Powierzchnia [ha]	Opis obiektu
Płonne / 216 c	216	1,18	bagno
Radziki / 235 o, 234 m	235, 234/1	1,47	torfowisko
Radziki / 236 o	236/1	0,53	bagno
Radziki / 249 a, 258 a	249, 258	3,73	bagno
Radziki / 250 c	250	0,68	torfowisko
Radziki / 254 b	254	0,26	bagno

Użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 7,85 ha znajdują się na terenie Lasów Państwowych. Ochrona użytków ekologicznych polega na wprowadzeniu zakazów m.in.: pozyskiwania,

niszczenia lub uszkodzania drzew i innych roślin, wysypywania i wylewania odpadów oraz innych nieczystości, zmiany stosunków wodnych, wydobywania minerałów i torfu, niszczenia gleby oraz zmiany sposobu jej użytkowania.

Terasa zalewowa doliny Drwęcy planowana jest objęciem ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Do Komisji Europejskiej został formalnie zgłoszony specjalny obszar ochrony siedlisk PLH280001 „Dolina Drwęcy” i została wydana w tej sprawie decyzja akceptująca obszar. Jest to obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczna. Stwierdzono tu występowanie 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Sama Drwęca stanowi jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Rzeka Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym - występuje tu 11 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 7 gatunków ryb. Dodatkowym atutem obszaru jest jego kształt, sprzyjający zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory.

Na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH280001 „Dolina Drwęcy” nie wolno realizować żadnych działań, które mogą prowadzić do degradacji siedlisk przyrodniczych. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rejonie obszarów Natura 2000 wymaga przeprowadzenia stosownego postępowania administracyjnego.

Na terenie gminy Wąpielsk nie planuje się obecnie utworzenia nowych form ochrony przyrody i krajobrazu oraz korekt i zmian granic istniejących obszarów.

Jednak dopuszcza się możliwość rozpoznania nowych cennych przyrodniczo i krajobrazowo obiektów w wyniku prowadzonych przyrodniczych badań inwentaryzacyjnych. Celowe będzie wówczas objęcie np. w formie uchwały rady gminy nowych tworów przyrody jako pomniki przyrody bądź nowych użytków ekologicznych.

4.3. Zasady ochrony powierzchni ziemi

Jako działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi na terenie gminy Wąpielsk należy wymienić:

- likwidację wszystkich „dzikich” wyrobisk poeksploatacyjnych oraz ich rekultywację przez przywrócenie do użytkowania leśnego lub rolnego, a także przez tworzenie w ich obrębie skupisk zieleni bez dodatkowych działań w zakresie niwelacji terenu,
- obowiązek pełnej rekultywacji wszystkich wyrobisk eksploatacji kopalin,
- likwidację i rekultywację wszystkich „dzikich” wysypisk śmieci,
- objęcie zorganizowanym systemem gromadzenia, wywozu i utylizacji odpadów ze wszystkich posesji, zakładów i instytucji na terenie gminy.

Tereny użytkowane rolniczo na terenie całej gminy są podatne na procesy erozyjne. Głównie dotyczy to gleb o luźnym składzie skały macierzystej (piaski). Zjawisko to polega na wywiewaniu

materii próchnicznej z gleby, nasila się na terenach pozbawionych roślinności, zadrzewień i zakrzewień oraz miedz. Występuje na 12,8% obszaru gminy głównie na gruntach wsi Radziki Duże, Lamkowizna, Tomkowo i Kierz Półwieski. Ograniczenie procesów erozyjnych jest możliwe głównie przez wprowadzanie różnopościowej zieleni. Warto zauważyć, że procesy erozyjne są najsilniejsze na terenach użytkowanych jako grunty orne. Użytkowanie gruntów jako trwałe użytki zielone powoduje osłabienie natężenia procesów erozyjnych. Na terenie opracowania zagrożenie erozją wodną i wąwozową na obszarze gminy jest stosunkowo niewielkie. Zjawisko to występuje głównie na terenach o dużych spadkach i występuje w strefach krawędziowych doliny Drwęcy oraz w strefach krawędziowych rynien jezior: Długiego i Kiełpińskiego.

4.4. Zasady ochrony powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem niezbędne jest stopniowe eliminowanie tradycyjnych systemów ogrzewania i zastępowanie ich paliwami ekologicznie czystymi: ogrzewanie olejowe, gazowe, biomasa, energia słoneczna, pompy ciepła. Modernizacje te powinny w pierwszej kolejności objąć obiekty użyteczności publicznej np. urzędy, szkoły, ośrodek zdrowia, jak również osiedla mieszkaniowe i zakłady produkcyjno-rzemieślnicze. Wszystkie nowo powstające inwestycje powinny być obligatoryjnie wyposażone w proekologiczne źródła energii, a preferować należy systemy zbiorcze zamiast indywidualnych. Należy ograniczyć również lokalne emisje zanieczyszczeń powstające w zakładach rolnych np. Kiełpiny, Ruszkowo, Radziki Małe. Należy także ograniczyć lokalne uciążliwości powodowane działalnością ośrodków produkcji przemysłowej i rzemiosła jak: baza pasz i piekarnia w Radzikach Dużych, warsztaty samochodowe w Kiełpinach, itp.

4.5. Zasady ochrony zasobów wodnych, w tym ich jakości

Gmina Wąpielsk nie posiada w pełni uregulowanej gospodarki ściekowej. Funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków w Wąpielsku o przepustowości 118 m³/dobę jest niedociążona ściekami, co powoduje jej nieprawidłową pracę. Należy dążyć do wykorzystania pełnej przepustowości oczyszczalni przez kontynuację budowy sieci kanalizacyjnej, jak również przez zdecydowanie większe wykorzystanie punktu zlewnego oczyszczalni. Za stan docelowy należy uznać likwidację wszystkich źródeł emisji ścieków nieoczyszczonych. Do sieci kanalizacyjnej należy przyłączyć docelowo większość zabudowań wsi: Wąpielsk, Radziki Duże, Długie i Ruszkowo.

Na terenie wsi o zabudowie rozproszonej o niewielkiej liczbie mieszkańców (Łapinówek, Półwieski Duży i Mały, Kierz Półwieski, Tomkowo i Lamkowizna) należy preferować indywidualne oczyszczalnie przyzagrodowe. Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy należy traktować jako priorytetowe zadanie proekologiczne, gdyż obecnie z około 400 m³/d ścieków powstających na terenie gminy tylko kilkanaście % jest oczyszczonych. Reszta w sposób niekontrolowany przenika do środowiska.

4.6. Zasady ochrony akustycznej

Przez obszar gminy Wąpielsk nie prowadzą żadne drogi krajowe ani wojewódzkie. Podstawowy układ sieci drogowej stanowią drogi powiatowe. Jakość dróg jest na ogół niezadowalająca, w związku z czym przejeżdżające pojazdy emitują hałas. Na żadnych drogach powiatowych na terenie gminy nie były dotychczas prowadzone pomiary hałasu ani pomiary natężenia ruchu pojazdów. Należy jednak zaznaczyć, iż natężenie ruchu na drogach powiatowych jest stosunkowo niewielkie i z pewnością nie przekracza 500 pojazdów na dobę. Ochrona przed hałasem dotyczy dróg o największym natężeniu ruchu - na drogach powiatowych: Półwiesiek Mały - Wąpielsk - Długie - granica gminy, Wąpielsk - Radziki Duże oraz Radziki Duże - Kiełpiny. Drogi te są także wykorzystywane przez pojazdy ciężarowe, w tym wielkogabarytowe. Lokalizacje nowej zabudowy należy projektować w bezpiecznej odległości od krawędzi dróg zabezpieczającej ochronę przed hałasem i drganiami wywoływanymi przez ciężkie pojazdy.

Ważnym zagadnieniem jest ochrona przed hałasem na drodze powiatowej z terenu eksploatacji piasków i żwirów do Radzik Dużych. Ruch ciężkich pojazdów na tej drodze oprócz uciążliwości dla mieszkańców stwarza zagrożenia dla zabytkowego kościoła. Dlatego pożądane byłoby ograniczenie ruchu na drodze przez zwarta zabudowę i wyznaczenie nowego jej przebiegu - na zachód od kościoła i zwartej zabudowy wsi.

Ruch na drogach gminnych jest niewielki. Są to przeważnie drogi o złej jakości nawierzchni. Pojazdy poruszające się z niewielką prędkością, w tym maszyny rolnicze, emitują dźwięk o znacznym natężeniu. Na drogach gminnych także nie były prowadzone badania poziomów natężenia dźwięku, jednak nie wymagają one szczególnej ochrony przed hałasem.

Na terenie gminy Wąpielsk nie zidentyfikowano uciążliwych źródeł hałasu przemysłowego.

4.7. Zasady kształtowania krajobrazu kulturowego i ochrony uzdrowisk

Na terenie gminy nie wyznacza się stref ochrony krajobrazu kulturowego ani stref ochrony ekspozycji.

Na terenie gminy nie występują obszary wymagające ochrony uzdrowisk.

5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków - polityka ponadlokalna

Za główne kierunki kształtowania ponadlokalnej polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego przyjęto ścisłą ochronę konserwatorską obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

Długie II	zespół pałacowo-parkowy: pałac murowany park pałacowy spichrz murowany	578/A - 02.02.1988 r.	1 poł. XIX w. XIX w. pocz. 1 poł. XIX w. XIX/XX w.
------------------	---	--------------------------	---

Łapinówek	młyn murowany		XIX w. k.
	Zespół dworsko-parkowy:	586/A -	XIX w. k.
	Dwór murowany	28.02.1989 r.	XIX w. k.
	Założenie zieleni		XIX w. k.
	Oficyna murowana		XIX w. k.
Radziki Duże	Park dworski		XIX w. k.
	zespół kościoła parafialnego:	259/A -	XIV/XV w./XIX/XX w.
	kościół parafialny	27.05.1927 r.	XIV/XV w.
	rzymskokatolicki pw. św. Katarzyny		1906 r.
	dzwonnica murowana		XIX w. pocz.
Radziki Duże	ogrodzenie murowane		
	Ruiny murowanego zamku (na terenie zespołu dworsko-parkowego)	414/138/A - 01.07.1958 r.	XIV w.
Radziki Duże	grodzisko - zamek	C/111 - 01.12.1969 r.	wczesne średniowiecze, późne średniowiecze
Radziki Małe	zespół pałacowo-parkowy:	588/A -	XVII w., XVIII/XIX w.
	pałac murowany	12.04.1989 r.	XVII w., XVIII/XIX w.
	zieleni towarzysząca		XVIII/XIX w.
	oficyna I murowana		XVII w., XVIII/XIX w.
	oficyna II murowana		XVII w., XVIII/XIX w.
Tomkowo	zespół dworsko-parkowy:		XIX w.
	dwór murowany	327/A - 08.12.1978 r.	XIX w. 1 poł.
	założenie zieleni	466/A - 08.02.1985 r.	XIX w. poł.
Wąpielsk I	zespół pałacowo-parkowy:	598/A -	XIX w. 2 poł.
	pałac murowany	26.04.1990 r.	XIX w. 2 poł.
	park pałacowy		XIX w. 2 poł.
	obora murowana,		XIX w. 2 poł.
	brama murowana		XIX w. 2 poł.
	rzędcówka		XIX w. 2 poł.

Wobec w/w obiektów należy przestrzegać nadzorów i uzgodnień z wojewódzkim konserwatorem zabytków przy realizacji następujących działań:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- prowadzenie badań konserwatorskich,
- prowadzenie badań architektonicznych,
- dokonywanie podziału zabytku,
- zmiana przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku,
- umieszczanie na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam itp.,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby doprowadzić do naruszenia substancji zabytku.

Odnosnie linii kolejki wąskotorowej wraz ze stacją kolejową i wagą towarową, z racji rozebrania linii i utraty przez obiekty towarzyszące przypisanej im funkcji (stacja kolejowa i waga towarowa) wnioskuje się o wykreślenie pozycji 585/A - 22.11.1988 r. z Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

5.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków - polityka lokalna

Za główne kierunki kształtowania wewnętrznej polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego przyjęto:

- ochronę konserwatorską pozostałych obiektów uznanych za dobra kultury, znajdujących się w ewidencji Urzędu Ochrony Zabytków:

Długie II	zagroda:	1917/1918 r.
	budynek mieszkalny murowana	1917 r.
	dawna obora murowana	1918 r.
Długie II Kozłowiec	dawna szkoła murowana	Ok. 1917 r.
Kielpiny	pozostałości zespołu dworsko-parkowego:	XIX w. k.
	dwór przebudowany	
	relikty parku	XIX w. k.
	dawny spichlerz	XIX w. k.
Kierz (Lisiny)	cmentarz ewangelicki	XX w. pocz.
Półwiesk Mały	zespół pałacowo-parkowy	XIX w. k.
	pałac murowany	XIX w. k.
	park pałacowy	XIX w. k.
	dom murowany 4	XIX w. k.
	spichlerz murowany	XIX w. k.
Półwiesk Mały	szkoła murowana	1926 r.
Radziki Duże	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	XIX w. pocz.
Radziki Duże	zespół dworsko-parkowy:	XVIII/XIX w.
	dwór murowany	XVIII w.
	park dworski	XIX w. poł.
	spichlerz murowany	XIX w. 2 poł.
	stajnia murowana	XIX w.
	obora murowana	XIX w.
	stodoła murowana	XIX w.
	czworak murowany	XIX w.
Ruszkowo	park podworski	1 poł. XIX w.
Ruszkowo	folwark:	XIX/XX w.
	benedia murowane	1901 r.
	dom murowany	1879 r.
	obora - jałownik	1890 r.
	obora murowana	1901 r.
	spichlerz murowany	1901 r.
	stodoła murowana, przebudowana po 1945 r.	XIX/XX w.
Ruszkowo	dawna szkoła murowana	1935 r.
Wąpielsk I	pocztą murowana	XX w. pocz.
Wąpielsk II	szkoła murowana z zielenią i zabudową gospodarczą	1926/1927 r.
Wąpielsk II	stacja kolejowa murowana, waga towarowa	1924 r. ok.

Wobec w/w obiektów wszelkie prace podlegające zgłoszeniu, pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę należy uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

- ochronę stanowisk archeologicznych wymienionych w części „Uwarunkowania” w punkcie 6.4. w tabeli 9 oraz przedstawionych na mapach uwarunkowań i kierunków, w obrębie których dla wszelkiej działalności inwestycyjnej muszą być ustalone warunki ochrony konserwatorskiej, a wszelkie prace ziemne prowadzone mogą być jedynie pod nadzorem archeologicznym, a w razie stwierdzenia reliktyw kultury materialnej teren powinien być udostępniony do inwestorskich badań archeologicznych.

5.3. Wytyczne związane z ochroną zabytków

Zagadnienia związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami ujęte w „Studium...” powinny być bazą wyjściową dla sporządzenia „Programu opieki nad zabytkami gminy Wąpielsk” wraz z gminną ewidencją zabytków (zgodnie z art. 19 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami; Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm. z dnia 17.09.2003 r., przy uwzględnieniu Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem; Dz.U. Nr 124 poz. 1305 z dnia 2 czerwca 2004 r.).

Na terenie gminy, nie wyznacza się stref ochrony konserwatorskiej, stref ochrony krajobrazu kulturowego ani stref ochrony ekspozycji. Ze względu na niewielkie obszary dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz przyczyn określonych w punkcie 2 niniejszego załącznika, obszary te przedstawiono na załączniku 2a w postaci piktogramów. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego i do gminnej ewidencji zabytków (po jej utworzeniu) oraz stanowiska archeologiczne.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.1. Rozwój komunikacji

Ustala się następujące kierunki rozwoju układu komunikacyjnego w gminie Wąpielsk:

- należy dążyć do zapewnienia dogodnych powiązań gminy z terenami zewnętrznymi, przez modernizację dróg powiatowych, a w szczególności:
 - przebudowę i utwardzenie odcinka drogi powiatowej nr 2116C od wsi Radziki Duże do istniejącej bazy kruszyw „KAMAL”, wraz z budową odcinka „obwodnicy” wsi Radziki Duże od strony południowo-zachodniej, co umożliwi dogodne połączenie z drogą krajową nr 15 we Wrockach,
 - modernizację drogi powiatowej nr 2118C, co umożliwi dogodne powiązanie z gminą Radomin i siedzibą powiatu miastem Rypinem,

- modernizację drogi powiatowej nr 2202C, co umożliwi dogodne powiązanie z gminą Osiek i gminą Brodnica,
- przebudowę skrzyżowania dróg powiatowych 2118C i 2204C we wsi gminnej Wapielsk;
- należy zapewnić dogodne powiązania wewnętrzne przez:
 - modernizację dróg gminnych, zwłaszcza prowadzących ruch samochodowy do zabudowy mieszkaniowej, utwardzenie wybranych odcinków dróg oznaczonych na mapie,
 - budowę chodników, zwłaszcza w rejonach nakładania się intensywnego ruchu kołowego i pieszego;
- należy zapewnić właściwą obsługę ruchu przez:
 - utworzenie sieci parkingów wg potrzeb,
 - utworzenie sieci urządzeń obsługi ruchu kołowego wg potrzeb;
- należy podjąć starania o odpowiednie utrzymanie, zwłaszcza w okresie zimowym dróg powiatowych, a także stworzyć warunki utrzymania przejezdności lokalnej sieci dróg i ulic.

6.2. Mała retencja i melioracje na terenie gminy

Zrealizowany częściowo „Program małej retencji w zlewniach rzek województwa toruńskiego” na terenie gminy Wapielsk przewidywał stabilizację poziomu wody w jeziorach: Długim i Kiełpińskie, oraz retencji w lokalnych mokradłach.

Dla obszaru położonego w dolinie Drwęcy zweryfikowano system melioracji odwadniających pod kątem zachowania istniejących użytków ekologicznych. Projektowane użytki ekologiczne wymagają analizy istniejącego systemu odwadniającego w powiązaniu z projektowaną małą retencją.

Na obszarze wysoczyznowym należy preferować meliorację nawadniającą, szczególnie w miejscach występowania niedoborów wody w okresie wegetacji zarówno w latach przeciętnych jak i suchych.

Nie przewiduje się budowy nowych urządzeń melioracyjnych, koncentrując wysiłki na bieżącej konserwacji istniejących systemów.

6.3. Zaopatrzenie w wodę

W zakresie zaopatrzenia w wodę należy stwierdzić, że podłączone są prawie wszystkie posesje do sieci wodociągowej.

Należy rozbudować sieć wodociagową o niezbędne odcinki sieci rozprowadzającej i przyłącza.

6.4. Gospodarka ściekami

Oczyszczanie ścieków stanowi ważny element ochrony środowiska, w szczególności wód głębinowych, powierzchniowych i gleby. Istniejąca oczyszczalnia gminna w Wapielsku jest obciążona w około 30% swych technicznych możliwości. Zbyt mało wykorzystywany jest punkt

zlewny oczyszczalni. Oczyszczalnia zakładowa w Ruszkowie o przestarzałej technologii została zlikwidowana.

Oczyszczanie ścieków na terenie gminy jest konieczne między innymi z uwagi na lokalizację gminy w obszarze zlewni Drwęcy, która jest objęta ochroną przed zanieczyszczeniami z tytułu dostarczania wody pitnej dla Torunia.

Rozwój kanalizacji i sposób oczyszczania ścieków należy dostosować do charakteru zurbanizowania gminy. Gmina Wąpielsk jest obszarem typowo rolniczym z miejscowościami o niewielkim wskaźniku gęstości zaludnienia.

Dla obszaru gminy proponuje się następujące rozwiązania:

- rozbudowę sieci kanalizacyjnych doprowadzających ścieki do oczyszczalni w Wąpielsku. Rozbudowę sieci kanalizacyjnej proponuje się we wsiach: Wąpielsk I i Wąpielsk II, Radziki Duże, Ruszkowo i dalej w kierunku wsi Długie I i Długie II,
- dla wsi o rozproszonej zabudowie proponuje się zastosowanie oczyszczalni przydomowych lub szczelnych zbiorników bezodpływowych z okresowym wywożeniem ścieków do oczyszczalni. Rada Gminy podjęła stosowną uchwałę umożliwiającą dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej.

6.5. Gospodarka odpadami

Ustawa o samorządzie terytorialnym i ustawa o ochronie środowiska nakładają na gminę obowiązek ochrony środowiska przed odpadami komunalnymi oraz dbanie o utrzymanie porządku i czystości na terenie gminy. W tym celu samorząd terytorialny musi zabezpieczyć system gromadzenia i wywożenia odpadów z terenu całej gminy. Gromadzenie odpadów należy realizować w pojemnikach rozstawionych w jednostkach osadniczych. Pojemniki lokalizować w pobliżu zwartej zabudowy mieszkaniowej, w centralnych punktach użyteczności publicznej oraz przy trasach przewozu odpadów. Wywożenie odpadów z pojemników należy zorganizować w okresach 1-2 tygodni.

Składowanie odpadów będzie na urządzonym gminnym składowisku w Puszczy Miejskiej w gminie Rypin. Na bazie tego składowiska przewidziana jest budowa kompleksu międzygminnego unieszkodliwiania odpadów.

Niezbędne jest objęcie terenu całej gminy zorganizowanym systemem gromadzenia i wywozu odpadów. Pożądana jest również selektywna zbiórka i segregacja odpadów w celu uzyskania surowców do powtórnego przerobu.

6.6. Elektroenergetyka

Rozwój gospodarczy gminy dotyczący głównie nowoczesnego rolnictwa, przemysłu przetwórstwa rolnego, jak również poprawę standardu życia ludności, powoduje rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną. Gmina Wąpielsk, w głównej mierze jest odbiorcą energii elektrycznej ze stacji

transformatorowych 110/15 kV, zlokalizowanych w Brodnicy i Rypinie. Stałej rozbudowie i modernizacji podlega sieć średniego i niskiego napięcia.

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem aktualnym i zakładanym na przyszłość, jak również w celu poprawy jakości dostarczanej energii (utrzymanie normatywnego spadku napięcia oraz zabezpieczenie skuteczności zerowania), Zakład Energetyczny opracował i zrealizował program reelektryfikacji wsi dotyczący gminy Wąpielsk. Dotyczył on generalnie wszystkich miejscowości na obszarze gminy i zakładał zainstalowanie lub wymianę na większe jednostki, transformatorów SN/nn, wybudowanie nowych linii średniego i niskiego napięcia. Realizacja tych zamierzeń jest w znacznej mierze dokonana.

Rozwój sieci elektroenergetycznych nie należy do zadań własnych gminy, zatem wpływ polityki samorządu na rozwój tych systemów jest znikomy, jednak tworzenie sprzyjającego klimatu przy planowaniu inwestycji, ma duże znaczenie dla prowadzenia procesów inwestycyjnych.

Zgodnie z ustawą Prawo Energetyczne, gmina Wąpielsk zleciła i wykonała w grudniu 2006 r. opracowanie: „Projekt założeń do planu zaopatrzenia gminy Wąpielsk w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”.

6.7. Gazownictwo

Mając na uwadze wysokie walory gazu ziemnego jako czynnika energetycznego, umożliwiającego realizację polityki proekologicznej, należy dążyć do gazyfikacji przewodowej gminy.

Program rozwoju systemu gazociągów wysokiego ciśnienia nie przewiduje przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia przez teren gminy Wąpielsk. Zostały rozpoczęte prace przygotowawcze dla procesu projektowego obejmującego gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Dębowa Łąka - Brodnica, który mógłby stanowić źródło zasilania gminy Wąpielsk.

Także w przypadku sieci gazowniczej należy mieć na uwadze Ustawę Prawo Energetyczne, cytowane w części dotyczącej elektroenergetyki, jak również opracowanie „Projekt założeń do planu zaopatrzenia gminy Wąpielsk ...” cytowane w punkcie 6.6.

6.8. Telekomunikacja

W ramach rozwoju łączności międzymiastowej tzn. zwiększenia połączeń jednoczesnych, poprawę jakości, planuje się poprzez podłączenie do kabla światłowodowego.

Dalszy rozwój telekomunikacji, stosownie do występujących potrzeb, zależy od starań władz samorządowych, gdyż w ramach istniejących na terenie naszego regionu konkurencyjnych firm telekomunikacyjnych, istnieje możliwość wyboru konkurencyjnego partnera.

Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym, budowa urządzeń infrastruktury technicznej, zlokalizowanej w pasach drogowych, nie wymaga opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zatem nie istnieją przeszkody formalno-prawne do rozbudowy sieci telekomunikacyjnej.

Na terenie gminy rozwinięta jest sieć telefonii komórkowej w stopniu zadowalającym.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Obszary przestrzeni publicznych, to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Zakres i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym wynika z określonych w niniejszym „Studium...” kierunków rozwoju struktury przestrzennej gminy Wapielsk, układu drogowego, ścieżek rowerowych, infrastruktury technicznej i komunikacji zbiorowej.

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w zakresie:

- przeznaczenia, zalicza się tereny usług publicznych wskazanych w „Studium...”, w tym:
 - tereny dla rozwoju funkcji kultury, oświatowych, rekreacyjnych, itp.,
 - tereny dla budowy całościowego systemu gospodarki odpadami w gminie i obszarze obsługiwanych przez wspólny międzygminny kompleks unieszkodliwiania odpadów,
 - teren dla budowy nowego budynku poczty w Wapielsku, położony w sąsiedztwie istniejącego budynku i zwolnienie obecnie zabudowanego terenu dla przebudowy skrzyżowania dróg powiatowych (docelowa rozbiórka obecnego budynku poczty pomimo uwzględnienia go w ewidencji zabytków WKZ),
 - poprawa standardu wiejskich domów kultury, remiz OSP i świetlic wiejskich,
 - urządzenie publicznych terenów rekreacyjnych z plażą nad jeziorami: Długim i Kiełpińskim,
 - zaadoptowanie terenu byłej kolei wąskotorowej na cele śródpolnej zieleni szpalerowej z możliwością wykorzystania terenu dla komunikacji pieszo - rowerowej itp.;
- komunikacji, zalicza się adaptację i modernizację (przebudowę i rozbudowę) oraz budowę nowych odcinków dróg gminnych, w tym:
 - planowanie, wyodrębnionych ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż wybranych (głównie zurbanizowanych) odcinków dróg powiatowych z biologiczną zabudową dróg,
 - parkingi i skwery,
 - budowa systemu zatok dla samochodowej komunikacji publicznej, itp.;
- infrastruktury, zalicza się modernizację, rozbudowę i budowę nowych elementów infrastruktury technicznej zarówno liniowej jak i powierzchniowej, w tym:
 - dalszą rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej,
 - reelektryfikację,
 - likwidację i rekultywację wysypisk odpadów stanowiących zagrożenie dla środowiska,
 - regulacje, naprawy, i odbudowy rowów podstawowych,
 - przystosowanie terenów przybrzeżnych jezior Długiego i Kiełpińskiego do przeprowadzenia tzw. małej retencji, itp.

Inwestycjami celu publicznego o znaczeniu lokalnym są praktycznie wszystkie cele i wynikające z nich zadania zapisane w strategicznych dokumentach gminy Wąpielsk, opisanych w punkcie 1.3. i w wieloletnich programach inwestycyjnych.

Realizacja określonych wyżej inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, stanowi zadania własne gminy.

Wszelkie niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy obiekty i urządzenia, a w szczególności: obiekty obsługi technicznej, urządzenia wodne i melioracji, drogi wewnętrzne, zieleń parkowa, ciągi pieszo-jezdne, ciągi piesze, ścieżki rowerowe itp., można realizować na każdym terenie w obrębie gminy, którego przeznaczenie w „Studium ...” nie jest w sposób oczywisty kolizyjne (sprzeczne) z tymi obiektami i urządzeniami, w sposób zgodny z przepisami odrębnymi.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Na podstawie „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego”, „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2007 - 2020” oraz wniosków instytucji, przyjmuje się, że program inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wraz z określeniem ich lokalizacji, powinien uwzględnić następujące przedsięwzięcia w zakresie:

- przeznaczenia, zalicza się tereny ponadlokalnych usług publicznych wskazanych w „Studium...”, w tym tereny dla podniesienia atrakcyjności szlaku wodnego prowadzonego rzeką Drwęcą, rozwoju transportu publicznego itp.,
- komunikacji, zalicza się adaptację i modernizację (przebudowę i rozbudowę) oraz budowę nowych odcinków dróg powiatowych, w tym:
 - planowane obejście drogowe wsi Radziki Duże,
 - przebudowę skrzyżowania dróg powiatowych nr 2118C i 2204C w Wąpielsku,
 - sukcesywne modernizowanie dróg powiatowych wraz ze skrzyżowaniami, dla uzyskania parametrów technicznych co najmniej klas zbiorczych, odpowiadających tej kategorii dróg;
- infrastruktury, zalicza się modernizację, rozbudowę i budowę nowych elementów infrastruktury technicznej zarówno liniowej jak i powierzchniowej, w tym:
 - budowę odcinków regionalnego systemu informatycznego,
 - ponadlokalnych szlaków turystycznych itp.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W gminie Wąpielsk nie występują uwarunkowania formalno-prawne wynikające z przepisów odrębnych, które narzucałyby obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego (planów miejscowych), za wyjątkiem wyznaczonych terenów górniczych (zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo geologiczne i górnicze).

Istniejąca struktura własnościowa i przestrzenna gruntów pozwala na rozwój gminy oraz jego przekształcanie w kierunkach wynikających ze „Studium...”, bez narzucania obowiązkowego przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Niemniej jednak w indywidualnych przypadkach pojedynczych inwestorów, jeśli zaistnieje taka potrzeba podyktowana rodzajem przedsięwzięcia, scalenia i podziały nieruchomości zawsze mogą nastąpić na wniosek zainteresowanych - zgodnie z Ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

W żadnej z miejscowości na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Dopuszcza się tworzenie i działanie obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej do 2000 m² w terenach aktywności gospodarczej - w rejonie wsi Wapielsk i Radziki Duże, dla których to powierzchni nie występuje obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2008 r., Sygnatura akt K/46/07 - Dziennik Ustaw Nr 123 poz. 803.

Nie wyznacza się konkretnych obszarów przestrzeni publicznych, dla których występowałby obowiązek sporządzenia planów miejscowych.

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Dla wszystkich terenów budowlanych, dla których będzie następowała zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagająca uzyskania zgody właściwego ministra lub marszałka województwa, należy opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W celu zapewnienia ładu przestrzennego i zoptymalizowania kierunkowych rozwiązań funkcjonalno - przestrzennych gmina powinna sporządzić plany miejscowe dla następujących obszarów:

- zespół wsi Wapielsk - Radziki Duże jako przestrzeń mieszkalno - usługowo - gospodarcza, obsługiwana komunikacyjnie głównie przez drogi powiatowe,
- zwarta zabudowa wsi Długie,
- obszary przeznaczone dla realizacji zarówno lokalnych jak i ponadlokalnych celów publicznych, w tym wskazanych w punktach 7 i 8, wymagające rozstrzygnięć przestrzenno - funkcjonalnych,
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego należy wykonać bądź dla całych wskazanych terenów, bądź dla ich części wyznaczonych trwałymi granicami - np.: drogą, istniejącym ciekim, krawędzią lasu, itp.

Zasięg przestrzenny planów miejscowych wymaga każdorazowo szczegółowego określenia przy podejmowaniu uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Powyższe ustalenia nie stanowią ograniczenia w sporządzaniu przez Wójta Gminy (na podstawie uchwały Rady Gminy), planów miejscowych dla innych terenów w gminie, w miarę bieżąco pojawiających się, uzasadnionych potrzeb. Należy każdorazowo zwracać uwagę na występujący obowiązek zachowania spójności pomiędzy ustaleniami niniejszego „Studium...” i ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Obszar gminy Wąpielsk został w dużym stopniu przekształcony w wyniku działalności człowieka. Jednym z najważniejszych bogactw przyrodniczych na terenie gminy Wąpielsk są zasoby glebowe stanowiące bazę dla rozwoju rolnictwa. Przyjmuje się generalną zasadę, że nie należy przeznaczać na inne cele niż produkcję rolną wszystkich gruntów o wysokiej przydatności rolniczej, do których zakwalifikowano gleby kompleksów: pszenno dobrego, pszenno wadliwego, żytniego bardzo dobrego i zbożowo - pastewno mocnego. Największe powierzchnie wymienionych kompleksów znajdują się w środkowej i południowej części gminy na wysoczyźnie morenowej w rejonie wsi: Długie, Ruszkowo, Kiełpiny, Wąpielsk, Radziki Duże i Półwiesk. Są to głównie gleby III klasy bonitacyjnej, które zajmują aż łącznie 50,2% powierzchni gruntów ornych. Ponadto zasoby glebowe podlegające ochronie prawnej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która nakłada wymóg uzyskiwania zgody na przeznaczenie gruntów klas I - III na cele nierolnicze o powierzchni ponad 0,5 ha (konieczna zgoda ministra właściwego do spraw rolnictwa).

Ochrona zasobów glebowych obejmuje również próchniczą warstwę gleby, która powinna być zdjęta przed realizacją zamierzonej inwestycji. Warstwa ta powinna zostać zabezpieczona i wykorzystana na cele rolne lub pokrewne (ogrodnictwo, warzywnictwo). Podobnie należy zabezpieczyć warstwę próchniczą gleby na terenach eksploatacji kopalin. Należy również ograniczyć lokalizację inwestycji na terenach zmeliorowanych użytków rolnych.

Jednym z największych zagrożeń walorów i zasobów środowiska przyrodniczego na obszarze gminy jest degradacja zasobów glebowych. Odbywa się ona zarówno na skutek procesów erozji na stokach, jak również procesów erozji wietrznej. Erozja na stokach występuje najsilniej w strefie krawędziowej doliny Drwęcy i rynien polodowcowych oraz na mniejszą skalę również na innych terenach o dużych spadkach. W celu przeciwdziałania erozji na stokach należy ograniczać uprawy na stokach o nachyleniu 12%, na zboczach prowadzić orkę wzdłuż a nie w poprzek stoku. Na terenach o wysokich spadkach należy preferować zamianę gruntów ornych na trwałe użytki zielone, jak również (na słabych glebach) zadrzewianie i zalesianie tych gruntów. Wyklucza się rozwój

procesów urbanizacyjnych i lokalizowanie inwestycji w strefach wysokich spadków, w szczególności budowę dróg, lokalizowanie budownictwa, prowadzenie urządzeń technicznych. Nasilenie procesów erozji wietrznej spowodowane zostało m.in. likwidacją skupień roślinności i zadrzewień na gruntach użytkowanych rolniczo, nadmiernym prowadzeniem melioracji odwadniających powodujących przesuszenie wierzchnich warstw gleby. W celu przeciwdziałania nasilonej erozji wietrznej należy podjąć następujące działania: wprowadzać zadrzewienia i zakrzewienia w postaci ciągów szpalerowych oraz remiz śródpolnych i śródłąkowych w obniżeniach terenowych, na miedzach, wzdłuż dróg i cieków, należy odstąpić od jednokierunkowych melioracji odwadniających i modernizować wadliwe systemy melioracyjne. Tworzone elementy zieleni, oprócz funkcji ochronnej przed procesami erozyjnymi, wzbogacając walory krajobrazowe i przyrodnicze środowiska. W tym kontekście pożądane jest utworzenie zwartego pasa zieleni wzdłuż nieczynnej i w większości rozebranej wąskotorowej linii kolejowej. Na określonych terenach użytkowanych rolniczo dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych. Z uwagi na fakt, że na większości obszaru gminy Wąpielsk występuje zabudowa rozproszona terenów takich nie jest wiele. Przyjęto, że lokalizacja elektrowni wiatrowych jest możliwa w odległości nie mniejszej niż 500 m od terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Gwarantuje to zachowanie poziomu dźwięku nie wyższego niż 45 dB w okresie pory nocnej. Jako tereny predysponowane do rozwoju energetyki wiatrowej określono tereny położone na zachód, południe i północ od Jeziora Kiełpińskiego oraz tereny położone na południe i zachód od Ruszkowa. Lasy, zajmujące nieco ponad 20% powierzchni gminy, rozmieszczone są bardzo nierównomiernie. Odsetek lasów w dolinie Drwęcy (północna część gminy) sięga około 60%, a wysoczyzna morenowa (środkowa i południowa część gminy) jest praktycznie bezleśna. Lasy poza znaczeniem gospodarczym pełnią też funkcje: krajobrazową, ekologiczną i ochronną. Na szczególną ochronę zasługują lasy na siedliskach boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego. Postuluje się generalnie nie uszczuplania powierzchni istniejących zasobów leśnych i dalsze zwiększanie powierzchni leśnej. W części północnej gminy postuluje się zalesienia gruntów nieprzydatnych rolniczo w celu powiększania istniejących kompleksów leśnych. Generalnie wszystkie grunty o niskiej przydatności rolniczej, poza terenami przeznaczonymi pod zainwestowanie i obszarem Natura 2000, mogą być zalesione. W części wysoczyznowej także dopuszcza się możliwość zalesień nawet na urodzajnych glebach - gruntach klas bonitacyjnych III i IV, które z różnych względów nie będą użytkowane rolniczo. Należy wówczas określić rodzaj siedliska glebowego i dostosować do niego skład gatunkowy drzewostanu. Postuluje się w szczególności zalesienia w zlewniach bezpośrednich jezior: Długiego i Kiełpińskiego. Podobnie jak kompleksy leśne szczególnej ochronie przed degradacją podlegają tereny zieleni urządzonej tj. parki podworskie i cmentarze. Parki podworskie wchodzące w skład zespołów dworsko- i pałacowo-parkowych poza znaczeniem kulturowym i historycznym pełnią też funkcję

ekologiczną i krajobrazową. Wykluczone są też formy działalności naruszające warunki środowiskowe tj. przekształcenia powierzchni ziemi czy zmiany stosunków wodnych. Zlokalizowane na terenie parków obiekty kubaturowe kolidujące z funkcjami parków należy przewidzieć do dyslokacji poza teren parku bądź likwidacji.

Także cmentarze podlegają ochronie przed degradacją, a zieleń w ich obrębie podlega pielęgnacji i porządkowaniu. Obowiązuje zakaz wycinania drzew oraz lokalizowania w obrębie cmentarzy obiektów kubaturowych niezwiązanych z funkcją terenu. Szczególną opieką władz samorządowych należy otoczyć cmentarz historyczny w Lisinach, gdyż jest bardzo zaniedbany i ztraca swój układ przestrzenny.

12. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy Wąpielsk zagrożenie związane z występowaniem powodzi obejmuje niewielkie powierzchniowo obszary wzdłuż rzeki Drwęcy i Rypienicy. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi, zgodnie z „Mapą zasięgu stref zagrożenia powodziowego - Drwęca” wykonaną na zlecenie RZGW Gdańsk w ramach projektu - „Wyznaczenie granic bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych”, obejmują pas brzegu o szerokości kilku lub kilkunastu metrów w obszarze terasy zalewowej. Tereny te podlegają ochronie przed lokalizacją zabudowy. Lokalne podtopienia mogą wystąpić także w obniżeniach terenowych, w dnach rynien jeziornych i w zagłębieniach wytopiskowych. Szczególnie zagrożenie to występuje w czasie wezbrań rzek, w czasie intensywnych opadów atmosferycznych latem i w czasie roztopów wiosennych. Na terenach tych obowiązuje zakaz zabudowy.

Na terenie gminy Wąpielsk nie zidentyfikowano obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych. Należy jednak ograniczyć zabudowę w strefie krawędziowej doliny Drwęcy oraz w strefach zboczowych rynien polodowcowych jezior: Długie i Kiełpińskie, do terenów wyznaczonych w „Studium...”.

13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy Wąpielsk ustanowiono dotychczas obowiązek wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego dla złoża kopalin Łapinóż I. Obowiązek ten polega na wyznaczeniu filara ochronnego o szerokości 15 m od lasu przy zachodniej granicy udokumentowanego złoża.

W świetle dostępnych informacji nie ma obecnie obowiązku wyznaczenia filara ochronnego w złożach innych udokumentowanych na terenie gminy kopalin.

14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE

W granicach administracyjnych gminy Wąpielsk nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne.

15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

W wyniku analizy stanu istniejącego, jakości istniejącej zabudowy oraz układu przestrzennego, wyodrębniono następujące tereny wymagające działań porządkujących w odniesieniu do jakości ich zabudowy i zagospodarowania:

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w tym usług publicznych z dopuszczeniem przekształceń, uzupełnień i rehabilitacji w miejscowościach Wąpielsk, Radziki Duże, Półwiesk Mały, Długie, Ruszkowo i Kiełpiny,
- tereny aktywizacji gospodarczej z dopuszczeniem przekształceń i rehabilitacji oraz uzupełnień funkcjami wzajemnie niekolidującymi w miejscowościach Ruszkowo, Radziki Duże i Kiełpiny.

Działania na wyżej wymienionych terenach przekształceń i rehabilitacji powinny w szczególności zapewnić:

- uporządkowanie terenu poprzez usunięcie obiektów i elementów zagospodarowania szpecących i w złym stanie technicznym,
- adaptacja budynków do ich nowego przeznaczenia poprzez przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę oraz rozbiórkę obiektów niespełniających wymagań technicznych i budowę nowych obiektów, jak również modernizację infrastruktury technicznej.

Na terenie gminy Wąpielsk terenami, które wymagają kompleksowej rekultywacji są wyrobiska poeksploatacyjne.

Szczególne uwagę należy zwrócić na rekultywację wyrobisk poeksploatacyjnych w sołectwie Radziki Duże. W miejscach wyeksploatowanych złóż powstają zbiorniki wodne. Z uwagi na ich walory przyrodnicze i rekreacyjne zbiorniki te należy pozostawić i zaadaptować na cele rekreacyjne. Strefy brzegowe należy zniwelować w celu uzyskania dostępności. Po udokumentowaniu jakości wody w zbiornikach będą one mogły być dostępne do kąpieli, a ponadto są doskonale predysponowane do rozwoju turystyki nawodnej i wędkarstwa. Tereny wokół zbiorników powinny zostać zalesione.

Wyrobiska poeksploatacyjne we wsiach: Łapinówek i Długie należy zrehabilitować w kierunku leśnym.

Należy przeprowadzić rekultywację składowiska odpadów w Radzikach Dużych. Składowisko zostało wypełnione odpadami i zamknięte. Należy przeprowadzić wymagane prace techniczne tj. odgazowanie, instalacja piezometrów, a następnie teren i jego otoczenie zrehabilitować. Najbardziej pożądanym kierunkiem rekultywacji będzie zalesienie terenu, także ze względu na fakt,

iż w sąsiedztwie znajdują się rozległe kompleksy leśne. Rekultywacja składowiska w kierunku leśnym pozwoli na przywrócenie na tym terenie powierzchni biologicznie czynnej.

Obszary poeksploatacyjne oraz obszary składowisk odpadów wymagają opracowania planów rekultywacji. Działania na wyżej wymienionym terenie rekultywacji powinny być zgodne z przepisami odrębnymi.

16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy Wąpielsk nie ma terenów związanych z obronnością kraju, ważnych terenów przemysłowych ani terenów kolejowych. W związku z tym, w granicach administracyjnych gminy nie występują tereny zamknięte w rozumieniu Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. W konsekwencji nie ma na obszarze gminy wyznaczonych stref ochronnych wokół terenów zamkniętych. Również „Studium...” nie wyznacza stref ochronnych od terenów zamkniętych. Zakłada się jednak możliwość wprowadzenia takich stref - bez potrzeby zmiany „Studium...” w tym zakresie, o ile przewidywane zagospodarowanie przestrzenne nie będzie kolidowało z zasadami przyjętymi w strefie „A” lub „B”.

17. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

17.1. Uzasadnienie przyjętych w Studium kierunkowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych

Omawiane opracowanie jest zmianą dotychczas obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wąpielsk”. W wyniku oceny założonych w nim kierunków rozwoju oraz oceny obecnych uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych, w nowej edycji „Studium...” przyjęto generalną zasadę kontynuacji dotychczas obowiązujących, podstawowych założeń rozwoju gminy. Szanując dotychczasową wizję struktury sieci osadniczej gminy, zasad podziału obszaru gminy na dwie strefy funkcjonalne oraz wcześniej określone priorytety rozwojowe, dostosowano formę ich zapisu w „Studium...” do wymagań wynikających z:

- nowych uregulowań formalnych określonych w:
 - ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717),
 - obowiązującym Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233),
 - innych przepisach odrębnych, które weszły w życie po uchwaleniu w 1999 r. dotychczas obowiązującego „Studium...”,
 - przepisach Unii Europejskiej;
- występujących obecnie uwarunkowań zewnętrznych:

- peryferyjnego położenia gminy Wąpielsk w stosunku do rozmieszczenia przemysłu i usług ponadlokalnych oraz podstawowej sieci dróg krajowych i wojewódzkich,
- korzystnego położenia w stosunku do obszarów chronionych i atrakcyjnych turystycznie ze względu na walory środowiska naturalnego,
- występowania terenów górniczych związanych z powierzchnią eksploatacją kruszyw,
- braku terenów zamkniętych;
- najistotniejszych uwarunkowań wewnętrznych:
 - rozwijającym się zespołem osadniczym Wąpielsk - Radziki Duże oraz ośrodkami wspomagającymi Długie i Ruszkowo,
 - znaczącym rozproszeniem zabudowy zagrodowej - silnych, indywidualnych gospodarstw rolnych,
 - ochroną kompleksów glebowych wysokiej klasy,
 - dużym udziałem obszarów prawnie chronionych,
 - występowaniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i terenów o wartościach kulturowych,
 - występującą tendencją spadku liczby ludności gminy,
 - dobrze rozwiniętym układem dróg powiatowych i gminnych z jednoczesnym złym stanem technicznym znacznej części tych dróg,
 - dobrze wykształconymi systemami infrastruktury technicznej (wodociągowej i elektroenergetycznej) oraz rozwijającym się systemem kanalizacji sanitarnej zarysowującym kontur tzw. aglomeracji ściekowej w obszarze gminy.

Wprowadzone w „Studium...” kierunki zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów gminy, wskaźniki dotyczące zagospodarowania obszarów przeznaczonych do urbanizacji, obszary ochrony środowiska wraz z zasadami ich ochrony, obszary dziedzictwa kulturowego wraz z zasadami ich ochrony, kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej oraz obszary inwestycji celu publicznego o charakterze lokalnym, mają na celu:

- utrwalenie odmiennych zasad gospodarowania w dwóch różnych strefach funkcjonalnych:
 - w strefie funkcjonalnej „A”, obejmującej część północną gminy, w większości zalesioną, położoną w granicach doliny Drwęczy stanowiącej ponadlokalny ciąg ekologiczny (strefa chroniona jest jako obszar chronionego krajobrazu, w którym znajdują się dwa rezerwaty przyrody, obszar Natura 2000 oraz większość użytków ekologicznych),
 - w strefie funkcjonalnej „B”, obejmującej część południową gminy, położoną na wysoczyźnie morenowej, w przeważającej części użytkowanej rolniczo i pozbawionej terenów wartościowych przyrodniczo (poza glebami);
- zapewnienie kontynuacji trafnych rozwiązań rozwojowych zapoczątkowanych wcześniejszymi opracowaniami planistycznymi i strategicznymi,

- poprawę standardu życia mieszkańców gminy,
- przyjęcie standardów i oczekiwanego charakteru zabudowy i zagospodarowania terenu,
- ograniczenie zabudowy na wybranych obszarach,
- wykształcenie lub wzmocnienie korytarzy i ciągów ekologicznych (w tym występujących rezerwatów i obszarów Natura 2000) oraz korytarza utrwalającego ślad dawnej kolejki wąskotorowej,
- ochroną powierzchni ziemi i powietrza atmosferycznego,
- poprawę wybranych elementów struktury komunikacyjnej,
- poprawę gospodarki ściekowej i gospodarowania odpadami,
- poprawę atrakcyjności turystycznej itp.

Na terenie gminy Wąpielsk nie wskazano terenów dla rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o charakterze ponadlokalnym uznając, w wyniku analizy uwarunkowań, że nie występuje taka potrzeba. Uznano natomiast za niezbędne określenie zasad eksploatacji kruszyw w istniejącym terenie górniczym ukierunkowując sposób rekultywacji terenów powyrobiskowych. Wskazane obszary dla sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, mają na celu kompleksowe przygotowanie zasad zabudowy i zagospodarowania obszarów predysponowanych do urbanizacji oraz do oczekiwanych przekształceń i rehabilitacji.

17.2. Synteza ustaleń Studium

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wąpielsk jest kontynuacją polityki przyjętej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w 1999 roku. Pozostaje ona w zgodzie z przyjętymi kierunkami zmian, jednocześnie aktualizując je i dostosowując do obecnych potrzeb i przepisów prawa.

17.2.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów

Ze względu na występowanie podobieństwa cech i intensywności zabudowy oraz zagospodarowania terenów, obszar gminy podzielono na dwie podstawowe strefy funkcjonalne:

- „A” - turystyczno-ekologiczną,
- „B” - rolniczo-osadniczą.

Strefa „A” obejmuje północną część gminy zajmującą cały obszar chronionego krajobrazu „Obszar Doliny Drwęcy”. Strefa ta obejmuje także kompleksy przyrodniczo-krajobrazowe i ekosystemy takie jak: lasy, użytki ekologiczne, rezerваты przyrody, obszar Natura 2000, ciągi ekologiczne i szlaki turystyczne.

Strefa „B” obejmuje swoim zasięgiem około 60% powierzchni gminy, 70% ogółu mieszkańców gminy, a dominującą funkcją strefy jest rolnictwo oparte na glebach o wysokiej przydatności dla prowadzenia wysoko towarowej gospodarki rolnej. Małe zróżnicowanie terenu i minimalna

lesistość decydują o monotonii krajobrazu, która stwarza dogodne warunki do intensyfikacji produkcji rolniczej.

Podział obszaru gminy na dwie zasadnicze strefy funkcjonalne stanowi ramy dla określenia zasad zagospodarowania oraz sposobów realizacji polityki przestrzennej, a także rozwoju przestrzennego gminy Wąpielsk.

Taki układ strefowy odzwierciedla zakres przekształceń związany z planowanym rozwojem gminy. Zróżnicowanie w prowadzeniu polityki przestrzennej w poszczególnych strefach związane jest przede wszystkim z:

- funkcjami, jakie mogą być rozwijane na obszarach poszczególnych stref,
- intensywnością zabudowy w poszczególnych strefach,
- zakresem kształtowania układu przyrodniczo-ekologicznego gminy.

Uzupełnieniem i doprecyzowaniem powyżej przedstawionej struktury przestrzennej jest wskazanie przeznaczenia terenów w poszczególnych strefach funkcjonalnych, w tym standardów i wskaźników ich zagospodarowania.

Strefa funkcjonalna „A” stanowić będzie obszar wielofunkcjonalnej zabudowy związanej z turystyką i wypoczynkiem kosztem przekształceń zabudowy mieszkaniowej na terenach cennych przyrodniczo o znaczeniu ponadlokalnych ciągów przyrodniczych. Dopuszcza się tu powierzchniową eksploatację kruszyw zgodnie z koncesjami określającymi dopuszczalne wielkości eksploatacji oraz sposoby rekultywacji.

Strefa funkcjonalna „B” stanowi obszar intensywnie wykorzystywany rolniczo. Wokół wykształconych ośrodków osadniczych występują obszary zabudowy mieszkaniowej wielofunkcyjnej z priorytetem działań modernizacyjnych i restrukturyzacyjnych ukierunkowanych na wprowadzenie zmian jakościowych podnoszących atrakcyjność zamieszkania i inwestowania, przy jednoczesnym sukcesywnym inwestowaniu na wolnych od zabudowy terenach rozwojowych wskazanych w „Studium...”.

17.2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

W „Studium...” określono kierunki zmiany terenów zainwestowanych i przewidzianych do zainwestowania w poszczególnych strefach. W strefie „A” ustalono:

- priorytety dla przekształceń istniejącej zabudowy oraz dla lokalizacji zabudowy i dla dalszej eksploatacji kruszyw,
- lokalizacji nowej zabudowy,
- wymianę i przebudowę istniejących obiektów,
- ograniczenie lokalizowania nowej zabudowy.

Natomiast w strefie „B” dla poszczególnych rodzajów zabudowy (mieszkaniowo-usługowa w tym usługi publiczne, aktywizacja gospodarcza, rozproszona zabudowa zagrodowa, zabudowa rekreacji indywidualnej) ustalono:

- priorytety dla lokalizacji nowej zabudowy,
- dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy oraz funkcji,
- adaptację istniejącej zabudowy,
- wymianę i przebudowę istniejących obiektów,
- dopuszczenie przekształceń istniejącej zabudowy.

Ustalone wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów dotyczące zabudowy mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej, zagrodowej, rekreacji indywidualnej oraz aktywności gospodarczej określają:

- minimalną wielkość działki budowlanej,
- maksymalną powierzchnię zabudowy działki,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy i kształtu dachu,
- wskaźnik miejsc na parkingach dla każdej działki.

W „Studium...” także wskazano tereny objęte zakazem i ograniczeniem zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:

- linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia wraz z pasami technicznymi,
- bezpośrednia i pośrednia strefa ujęcia wody,
- obszar chronionego krajobrazu „Dolina Drwęcy”,
- obszary użytków ekologicznych,
- grunty rolne stanowiące użytki rolne klasy I – III oraz grunty leśne,
- rezerваты przyrody,
- pomniki przyrody,
- projektowany specjalny obszar siedlisk Natura 2000,
- obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią.

17.2.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Na system przyrodniczy gminy Wąpielsk składają się:

- korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym obejmujący dolinę rzeki Drwęcy,
- ciągi ekologiczne o znaczeniu lokalnym obejmujące rynny polodowcowe oraz doliny wód roztopowych na wysoczyźnie morenowej.

Północna część obszaru gminy położona jest w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy. Obszar ten obejmuje dolinę rzeki Drwęcy wraz z otoczeniem. Celem ochrony obszaru jest

zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona doliny rzeki Drwęcy wraz z pasem roślinności okalającej, propagowanie nasadzeń gatunków rodzimych drzew i krzewów liściastych, racjonalna gospodarka leśna, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk w obrębie Doliny Drwęcy. Obowiązujące dla tego obszaru Rozporządzenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego bardzo rygorystycznie chroni walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe tego obszaru. W szczególności wprowadzono zasadę lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych i ograniczenia wydobywania do celów gospodarczych skał i zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Na obszarze gminy Wąpielsk znajdują się dwa rezerваты przyrody: „Tomkowo” oraz „Rzeka Drwęca”. Rezerwat „Tomkowo” chroni fragment lasu grądowego z domieszką modrzewia polskiego na wyspowym stanowisku. Stan zdrowotny zdecydowanej większości spośród 66 zinwentaryzowanych egzemplarzy modrzewia polskiego należy uznać za zadowalający, za wyjątkiem kilku egzemplarzy osłabionych i obumierających. Rezerwat „Rzeka Drwęca” obejmuje rzekę Drwęcę, jak również niektóre jej dopływy np. Rypienicę wraz z przybrzeżnym pasem o szerokości 5 m. Celem uznania rezerwatu jest ochrona środowiska wodnego i ryb w nim bytujących, w szczególności pstrąga, łososa, troci i certy.

Na terenie gminy Wąpielsk ochronie podlega 7 pomników przyrody, które stanowią pojedyncze drzewa i grupy drzew oraz 6 użytków ekologicznych, które stanowią śródleśne bagna i torfowiska. Terasa zalewowa doliny Drwęcy planowana jest objęciem ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Na specjalnym obszarze ochrony siedlisk PLH280001 „Dolina Drwęcy” stwierdzono występowanie 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 11 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 7 gatunków ryb. Na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH280001 „Dolina Drwęcy” nie wolno realizować żadnych działań, które mogą prowadzić do degradacji siedlisk przyrodniczych.

Jako działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi na terenie gminy Wąpielsk należy wymienić:

- likwidację wszystkich „dzikich” wyrobisk poeksploatacyjnych oraz ich rekultywację przez przywrócenie do użytkowania leśnego lub rolnego, a także przez tworzenie w ich obrębie skupisk zieleni bez dodatkowych działań w zakresie niwelacji terenu,
- obowiązek pełnej rekultywacji wszystkich wyrobisk eksploatacji kopalin,
- likwidację i rekultywację wszystkich „dzikich” wysypisk śmieci,
- objęcie zorganizowanym systemem gromadzenia, wywozu i utylizacji odpadów ze wszystkich posesji, zakładów i instytucji na terenie gminy.

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem niezbędne jest stopniowe eliminowanie tradycyjnych systemów ogrzewania i zastępowanie ich paliwami ekologicznie czystymi: ogrzewanie olejowe, gazowe, biomasa, energia słoneczna, pompy ciepła. Modernizacje te

powinny w pierwszej kolejności objąć obiekty użyteczności publicznej np. urzędy, szkoły, ośrodek zdrowia, jak również osiedla mieszkaniowe i zakłady produkcyjno-rzemieślnicze.

Gmina Wąpielsk nie posiada w pełni uregulowanej gospodarki ściekowej. Funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków w Wąpielsku o przepustowości 118 m³/dobę jest niedociążona ściekami, co powoduje jej nieprawidłową pracę. Należy dążyć do wykorzystania pełnej przepustowości oczyszczalni przez kontynuację budowy sieci kanalizacyjnej we wsiach: Wąpielsk, Radziki Duże, Długie i Ruszkowo. Na terenach o zabudowie rozproszonej (Łapinówek, Półwiesk Duży i Mały, Kierz Półwieski, Tomkowo i Lamkowizna) należy preferować indywidualne oczyszczalnie przyzagrodowe.

Przez obszar gminy Wąpielsk nie prowadzą żadne drogi krajowe ani wojewódzkie. Podstawowy układ sieci drogowej stanowią drogi powiatowe. Jakość dróg jest na ogół niezadowalająca, w związku z czym przejeżdżające pojazdy emitują hałas. Ochrona przed hałasem dotyczy dróg o największym natężeniu ruchu - na drogach powiatowych: Półwiesk Mały - Wąpielsk - Długie - granica gminy, Wąpielsk - Radziki Duże oraz Radziki Duże - Kiełpiny. Drogi te są także wykorzystywane przez pojazdy ciężarowe. Ważnym zagadnieniem jest ochrona przed hałasem na drodze powiatowej z terenu eksploatacji piasków i żwirów do Radzik Dużych. Ruch ciężkich pojazdów na tej drodze oprócz uciążliwości dla mieszkańców stwarza zagrożenia dla zabytkowego kościoła. Dlatego pożądane byłoby ograniczenie ruchu na drodze przez zwartą zabudowę i wyznaczenie nowego jej przebiegu - na zachód od kościoła i zwartej zabudowy wsi.

17.2.4. Obszar oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Za główne kierunki kształtowania ponadlokalnej polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego przyjęto ścisłą ochronę konserwatorską 8 obiektów wpisanych do rejestru zabytków obejmujących:

- 3 zespoły pałacowo-parkowe we wsiach: Długie II, Radziki Małe oraz Wąpielsk I,
- 2 zespoły dworsko-parkowe we wsiach: Łapinówek i Radziki Małe,
- zespół kościoła parafialnego w Radzikach Dużych,
- ruiny murowanego zamku w Radzikach Dużych,
- grodzisko - zamek w Radzikach Dużych.

Przy wszelkich pracach dotyczących w/w obiektów należy przestrzegać nadzorów i uzgodnień z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Linie kolejki wąskotorowej wraz ze stacją kolejową i wagą towarową proponuje się wykreślić z rejestru zabytków ze względu na całkowitą rozbiórkę linii oraz utratę przez obiekty towarzyszące przypisanej funkcji.

Głównymi kierunkami kształtowania wewnętrznej polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego przyjęto ochronę konserwatorską pozostałych obiektów uznanych za dobra kultury, znajdujących się w ewidencji Urzędu Ochrony Zabytków. Stanowią je:

- zagroda i dawna szkoła murowana (Długie II),
- pozostałości zespołu dworsko-parkowego (Kiełpiny),
- cmentarz ewangelicki (Kierz Półwieski),
- zespół pałacowo-parkowy i szkoła murowana (Półwiesk Mały),
- cmentarz parafialny rzymsko-katolicki i zespół dworsko-parkowy (Radziki Duże),
- park podworski, dawna szkoła murowana i folwark (Ruszkowo),
- poczta murowana (Wąpielsk I),
- szkoła murowana, stacja kolejowa i waga towarowa (Wąpielsk II).

Uznano także ochronę 229 stanowisk archeologicznych, w obrębie których dla wszelkiej działalności inwestycyjnej muszą być ustalone warunki ochrony konserwatorskiej, a wszelkie prace ziemne prowadzone mogą być jedynie pod nadzorem archeologicznym.

Na terenie gminy nie wyznaczono stref ochrony konserwatorskiej stref ochrony krajobrazu kulturowego ani stref ochrony ekspozycji.

17.2.5. Kierunki rozwoju systemu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej

W zakresie rozwoju układu komunikacyjnego w gminie należy:

- dążyć do zapewnienia dogodnych powiązań gminy z terenami zewnętrznymi, przez modernizację dróg powiatowych (przebudowa i utwardzenie odcinka drogi nr 2116 C od wsi Radziki Duże do bazy kruszyw „KAMAL” wraz z budową „obwodnicy” wsi Radziki Duże, modernizacja dróg nr 2118 C i 2202 C oraz przebudowa skrzyżowania dróg nr 2118 C i 2220 C we wsi gminnej Wąpielsk),
- zapewnić dogodne powiązania wewnętrzne przez modernizację dróg gminnych i budowę chodników,
- zapewnić właściwą obsługę ruchu przez utworzenie sieci parkingów oraz sieci urządzeń obsługi ruchu kołowego,
- zapewnić odpowiednie utrzymanie dróg w okresie zimowym.

W zakresie zaopatrzenia w wodę należy rozbudować sieć wodociągową o nieliczne odcinki sieci rozprowadzającej i przyłącza.

W zakresie gospodarki ściekami należy:

- rozbudować sieć kanalizacyjną doprowadzającą ścieki do istniejącej oczyszczalni w Wąpielsku ze wsi: Wąpielsk I i II, Radziki Duże, Ruszkowo oraz Długie I i II,
- umożliwić zastosowanie oczyszczalni przydomowych lub szczelnych zbiorników bezodpływowych z okresowym wywożeniem ścieków do oczyszczalni dla wsi o rozproszonej zabudowie.

W zakresie małej retencji należy utrzymać stabilizujący poziom wody w jeziorach: Długie i Kiełpińskie oraz retencję w lokalnych mokradłach. System melioracji odwadniających w dolinie Drwęcy musi uwzględnić zachowanie użytków rolnych oraz obszaru Natura 2000, a także tereny bezpośrednio zagrożone powodzią.

W zakresie gospodarki odpadami należy:

- zorganizować system gromadzenia i wywozu odpadów na składowisko w Puszczy Miejskiej (gm. Rypin), które jest przewidziane jako międzygminny kompleks unieszkodliwiania odpadów,
- zrehabilitować zamknięte składowisko w Radzikach Dużych.

W zakresie elektroenergetyki należy dokończyć program reelektryfikacji wsi dotyczący zainstalowania lub wymiany na większe jednostki, transformatorów SN/nn oraz budowy nowych linii średniego i niskiego napięcia..

W zakresie gazownictwa „Studium...” wskazuje na ewentualne źródło zasilania gminy w gaz jakim będzie projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Dębowa Łąka - Brodnica.

W ramach rozwoju łączności międzymiastowej tzn., zwiększania połączeń jednoczesnych poprawę jakości telekomunikacyjnej planuje się poprzez podłączenie gminy do kabla światłowodowego. Natomiast sieć telefonii komórkowej na terenie gminy jest rozwinięta w stopniu zadowalającym.

17.2.6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w zakresie:

- przeznaczenia, zalicza się tereny usług publicznych, w tym:
 - tereny dla rozwoju funkcji kultury, oświatowych, rekreacyjnych, itp.,
 - tereny dla budowy całościowego systemu gospodarki odpadami w gminie,
 - teren dla budowy nowego budynku poczty w Wąpielsku,
 - poprawa standardu wiejskich domów kultury, remiz OSP i świetlic wiejskich,
 - urządzenie publicznych terenów rekreacyjnych z plażą nad jeziorami: Długim i Kiełpińskim,
 - zaadoptowanie terenu byłej kolei wąskotorowej na cele śródpolnej zieleni szpalerowej z możliwością wykorzystania terenu dla komunikacji pieszo - rowerowej itp.;
- komunikacji, zalicza się adaptację i modernizację (przebudowę i rozbudowę) oraz budowę nowych odcinków dróg gminnych, w tym:
 - planowanie, wyodrębnionych ciągów pieszo - rowerowych wzdłuż wybranych (głównie zurbanizowanych) odcinków dróg powiatowych z biologiczną zabudową dróg,
 - parkingi i skwery,
 - budowa systemu zatok dla samochodowej komunikacji publicznej, itp.;
- infrastruktury, zalicza się modernizację, rozbudowę i budowę nowych elementów infrastruktury technicznej zarówno liniowej jak i powierzchniowej, w tym:
 - dalszą rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej,

- reelektryfikację,
- likwidację i rekultywację wysypisk odpadów stanowiących zagrożenie dla środowiska,
- regulację, naprawy, i odbudowy rowów podstawowych,
- przystosowanie terenów przybrzeżnych jezior Długiego i Kiełpińskiego do przeprowadzenia tzw. małej retencji, itp.

Inwestycjami celu publicznego o znaczeniu lokalnym są praktycznie wszystkie cele i wynikające z nich zadania zapisane w strategicznych dokumentach gminy Wąpielsk.

17.2.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Program inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wraz z określeniem ich lokalizacji, powinien uwzględnić następujące przedsięwzięcia w zakresie:

- przeznaczenia, zalicza się tereny ponadlokalnych usług publicznych, w tym tereny dla podniesienia atrakcyjności szlaku wodnego prowadzonego rzeką Drwęcą, rozwoju transportu publicznego itp.,
- komunikacji, zalicza się adaptację i modernizację (przebudowę i rozbudowę) oraz budowę nowych odcinków dróg powiatowych, w tym:
 - planowane obejście drogowe wsi Radziki Duże,
 - przebudowę skrzyżowania dróg powiatowych nr 2118C i 2204C w Wąpielsku,
 - sukcesywne modernizowanie dróg powiatowych wraz ze skrzyżowaniami, dla uzyskania parametrów technicznych co najmniej klas zbiorczych, odpowiadających tej kategorii dróg;
- infrastruktury, zalicza się modernizację, rozbudowę i budowę nowych elementów infrastruktury technicznej zarówno liniowej jak i powierzchniowej, w tym:
 - budowę odcinków regionalnego systemu informatycznego,
 - ponadlokalnych szlaków turystycznych itp.

17.2.8. Obszary, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W gminie Wąpielsk nie występują uwarunkowania formalno-prawne wynikające z przepisów odrębnych, które narzucałyby obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (planów miejscowych), za wyjątkiem wyznaczonych terenów górniczych.

W żadnej z miejscowości na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Dopuszcza się tworzenie i działanie obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej do 2000 m² w terenach aktywności gospodarczej - w rejonie wsi Wąpielsk i Radziki Duże, dla których to powierzchni nie występuje obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Nie wyznacza się konkretnych obszarów przestrzeni publicznych, dla których występowałby obowiązek sporządzenia planów miejscowych.

17.2.9. Obszary, na których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Dla wszystkich terenów budowlanych, dla których będzie następowała zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagająca uzyskania zgody właściwego ministra lub marszałka województwa, należy opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W celu zapewnienia ładu przestrzennego i zoptymalizowania kierunkowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych gmina powinna sporządzić plany miejscowe dla następujących obszarów:

- zespół wsi Wapielsk - Radziki Duże jako przestrzeń mieszkalno - usługowo - gospodarcza, obsługiwana komunikacyjnie głównie przez drogi powiatowe,
- zwarta zabudowa wsi Długie,
- obszary przeznaczone dla realizacji zarówno lokalnych jak i ponadlokalnych celów publicznych, wymagające rozstrzygnięć przestrzenno - funkcjonalnych,
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej.

Powyższe ustalenia nie stanowią ograniczenia w sporządzaniu przez Wójta Gminy (na podstawie uchwały Rady Gminy), planów miejscowych dla innych terenów w gminie, w miarę bieżąco pojawiających się, uzasadnionych potrzeb. Należy każdorazowo zwracać uwagę na występujący obowiązek zachowania spójności pomiędzy ustaleniami niniejszego „Studium...” i ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

17.2.10. Kierunki i zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zasoby glebowe są jednym z najważniejszych bogactw przyrodniczych na terenie gminy Wapielsk. Stanowią one bazę dla rozwoju rolnictwa i z tego względu nie należy przeznaczać na inne cele niż związane z produkcją rolną wszystkich gruntów o wysokiej przydatności rolniczej. Największe powierzchnie wymienionych gruntów znajdują się w środkowej i południowej części gminy na wysoczyźnie morenowej w rejonie wsi: Długie, Ruszkowo, Kielpiny, Wapielsk, Radziki Duże i Półwiesk. Są to głównie gleby III klasy bonitacyjnej, które zajmują łącznie aż 50,2% powierzchni gruntów ornych. Ochrona zasobów glebowych obejmuje również próchniczą warstwę gleby, która powinna zostać zabezpieczona i wykorzystana na cele rolne lub pokrewne (ogrodnictwo, warzywnictwo). Podobnie należy zabezpieczyć warstwę próchniczą gleby na terenach eksploatacji kopalin. Należy również ograniczyć lokalizację inwestycji na terenach zmeliorowanych użytków rolnych.

Gleby gminy Wapielsk są zagrożone procesami erozyjnymi. W celu przeciwdziałania erozji na stokach należy ograniczać uprawy na stokach o znacznym nachyleniu, a na zboczach prowadzić

orkę wzdłuż, a nie w poprzek stoku. Na terenach o wysokich spadkach należy preferować zamianę gruntów ornych na trwałe użytki zielone, jak również (na słabych glebach) zadrzewianie i zalesianie tych gruntów. W celu przeciwdziałania nasilonej erozji wietrznej należy podjąć następujące działania: wprowadzać zadrzewienia i zakrzewienia w postaci ciągów szpalerowych oraz remiz śródpolnych i śródłukowych w obniżeniach terenowych, na miedzach, wzdłuż dróg i cieków, należy odstąpić od jednokierunkowych melioracji odwadniających i modernizować wadliwe systemy melioracyjne. Tworzone elementy zieleni, oprócz funkcji ochronnej przed procesami erozyjnymi, wzbogacając walory krajobrazowe i przyrodnicze środowiska. W tym kontekście pożądane jest utworzenie zwartego pasa zieleni wzdłuż nieczynnej i w większości rozebranej wąskotorowej linii kolejowej.

Na części terenów gminy dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych. Jako tereny predysponowane do rozwoju energetyki wiatrowej określono tereny położone na zachód, południe i północ od Jeziora Kiełpińskiego oraz tereny położone na południe i zachód od Ruszkowa.

Lasy, zajmujące nieco ponad 20% powierzchni gminy, rozmieszczone są bardzo nierównomiernie. Odsetek lasów w dolinie Drwęcy (północna część gminy) sięga około 60%, a wysoczyzna morenowa (środkowa i południowa część gminy) jest praktycznie bezleśna. Postuluje się generalnie nie uszczuplanie powierzchni istniejących zasobów leśnych i dalsze zwiększanie powierzchni leśnej. W części północnej gminy postuluje się zalesienia gruntów nieprzydatnych rolniczo w celu powiększania istniejących kompleksów leśnych. Generalnie wszystkie grunty o niskiej przydatności rolniczej, poza terenami przeznaczonymi pod zainwestowanie i obszarem Natura 2000, mogą być zalesione. W części wysoczyznowej także dopuszcza się możliwość zalesień nawet na urodzajnych glebach klas bonitacyjnych III i IV, które z różnych względów nie będą użytkowane rolniczo. Należy wówczas określić rodzaj siedliska glebowego i dostosować do niego skład gatunkowy drzewostanu. Postuluje się w szczególności zalesienia w zlewniach bezpośrednich jezior: Długiego i Kiełpińskiego.

17.2.11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Wąpielsk zagrożenie związane z występowaniem powodzi obejmuje niewielkie powierzchniowo obszary wzdłuż rzeki Drwęcy i Rypienicy. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi obejmują pas brzegu o szerokości kilku lub kilkunastu metrów obszarze terasy zalewowej. Tereny te podlegają ochronie przed lokalizacją zabudowy. Szczególnie zagrożenie to występuje w czasie wezbrań rzek, w czasie intensywnych opadów atmosferycznych latem i w czasie roztopów wiosennych. Na terenach tych obowiązuje zakaz zabudowy. Na terenie gminy Wąpielsk nie zidentyfikowano obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych.

17.2.12. Obiekty lub obszary dla których wyznacza się w złożu kopalin filar ochronny

Na terenie gminy Wąpielsk ustanowiono dotychczas obowiązek wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego dla złoża kopalni Łapinóż I. Obowiązek ten polega na wyznaczeniu filara ochronnego o szerokości 15 m od lasu przy zachodniej granicy udokumentowanego złoża.

17.2.13. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

W granicach administracyjnych gminy Wąpielsk nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne.

17.2.14. Obiekty wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji

Na terenie gminy Wąpielsk terenami, które wymagają kompleksowej rekultywacji są wyrobiska poeksploatacyjne. Szczególną uwagę należy zwrócić na rekultywację wyrobisk poeksploatacyjnych w sołectwie Radziki Duże. W miejscach wyeksploatowanych złóż powstają zbiorniki wodne. Z uwagi na ich walory przyrodnicze i rekreacyjne zbiorniki te należy pozostawić i zaadaptować na cele rekreacyjne.

Wyrobiska poeksploatacyjne we wsiach: Łapinówek i Długie należy zrehabilitować w kierunku leśnym.

17.2.15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Wąpielsk nie ma terenów związanych z obronnością kraju, ważnych terenów przemysłowych ani terenów kolejowych. W związku z tym, w granicach administracyjnych gminy nie występują tereny zamknięte.